

FCAwokółnas

CZASOPISMO PRACOWNIKÓW GRUPY FCA • MARZEC 2020

Światowa premiera
elektrycznego Fiata 500

FCA na świecie i w Polsce
Podsumowanie wyników 2019

FIAT 500 I PANDA HYBRID
HYBRYDA
DLA KAŻDEGO

06:00

09:00

12:00

15:00

18:00

PRAWDZIWI PROFESJONALIŚCI. ZAWSZE GOTOWY DO DZIAŁANIA

FIATPROFESSIONAL.PL

FIAT DUCATO W ATRAKCYJNYM LEASINGU 100%

Zastosowane w nim nowe rozwiązania technologiczne to dodatkowe korzyści dla Ciebie:

- nowe mocniejsze silniki
- nowe zaawansowane systemy bezpieczeństwa
- nowa 9-biegowa automatyczna skrzynia biegów
- nowy system multimedialny z 7-calowym ekranem.

Leasingodawca: Leasys Polska Sp. z o.o. Oferta leasingu jest skierowana tylko do przedsiębiorców i dotyczy wybranych wersji Fiata Professional Ducato. Szczegóły promocji są dostępne u autoryzowanych dealerów Fiata Professional. Całkowity koszt leasingu wynoszący 100% jest osiągalny dla parametrów: okres 24 miesiące, czynsz inicjalny 19% ceny pojazdu, 23 miesięczne raty, wykup 19% ceny pojazdu. Podane warunki obowiązują przy skorzystaniu z ubezpieczenia GAP lub ubezpieczenia Bezpieczny Leasing – oferowanych przez Leasys Polska Sp. z o.o. (składka będzie doliczana do rat leasingowych). Szczegółowe warunki leasingu są określone w umowie, której zawarcie jest uzależnione od oceny zdolności leasingowej Klienta. Promocja ograniczona w czasie. Niniejszy materiał nie stanowi oferty w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego i ma charakter wyłącznie informacyjny. Rzeczywisty wygląd i cechy pojazdu mogą się różnić od prezentowanych w materiale reklamowym. Szczegóły i informacje dotyczące spełniania wymagań ochrony środowiska dostępne u dealerów sieci FCA Poland. Fiat Ducato: emisja CO₂ od 198 do 206 g/km, średnie zużycie paliwa w cyklu mieszanym od 7,5 do 7,8 l/100 km. **LEASYS** FCA BANK GROUP

PROFESJONALNY JAK TY

FCA wokół Nas

MARZEC 2020

rok XXV/1 • numer 144

Wydawca

Fiat Chrysler Polska Sp. z o.o.

Odpowiedzialny za edycję w Grupie FCA

Claudio D'Amico

Redaktor Naczelny

Filippo Gallino

Z-ca Redaktora Naczelnego

Stefania Castano

Redakcja

Satiz Poland Sp. z o.o.

Mirosława Malich

Studio graficzne

Maciej Feodorów
Andrzej Jancza

Reklama

Gabriela Kolonko
tel.: 33 813 27 61
kolonko@satiz.pl

Opracowanie, łamanie i przygotowanie do druku

Satiz Poland

SATIZ POLAND Sp. z o.o.

ul. Sempołowskiej 19

43-300 Bielsko-Biała

www.satiz.pl

e-mail: redakcja@satiz.pl

Druk

Dimograf
Bielsko-Biała

Nakład

7 200 egz.

Oddano do druku

13 marca 2020 r.

W NUMERZE

Elektryczny Fiat 500

4

Ze świata FCA

8

Wyniki Grupy FCA

10

Podsumowanie roku 2019
w polskich spółkach Grupy

12

Sprzedaż marek FCA w 2019 roku

16

Hybrydowe Fiat 500 i Panda

20

Elektryczne Jeepy 4xe

26

Współpraca z Politechniką Śląską

30

Formula 4 powered by Abarth

34

Na pierwszym planie

38

FCA Poland dołączył do Klastra
Silesia Automotive & Advanced Manufacturing

40

110 lat Alf Romeo

42

Bieg pamięci

44

Książki

46

Gadżety

48

ELEKTRYCZNY

4 marca miała miejsce światowa premiera długo wyczekiwanego, w pełni elektrycznego samochodu miejskiego. Z powodu odwołania Salonu w Genewie auto zaprezentowano w Mediolanie.

FIAT 500

Do szerszej prezentacji tego modelu powrócimy w najbliższym wydaniu „FCA wokół Nas”, kiedy ujawnimy więcej szczegółów. Nie moglibyśmy jednak zamknąć tego numeru bez opublikowania pierwszych oficjalnych zdjęć. A przede wszystkim bez wyjaśnienia, jeśli jest to oczywiście konieczne, że elektryczny Fiat 500 **nie zastępuje obecnego modelu** produkowanego w Tychach, który niedawno również odświeżono o wersję **1.0 Mild Hybrid** (patrz artykuł w tym numerze na str. 20-25). Wersje benzynowa, LPG i hybrydowa będą

przez najbliższe lata nadal produkowane w tyskiej fabryce.

Elektryczny nowy Fiat 500, zaprojektowany **na nowej płycie podłogowej** (dłuższej i szerszej o 6 cm), produkowany jest w Mirafiori, historycznej fabryce w Turynie, która stworzyła takie kultowe modele jak Topolino, Fiat 500 z 1957 roku, Pandę czy Uno. Linie pro-

dukcyjne są już gotowe i rozpoczął się montaż samochodów z tzw. preserii. **Rozpoczęcie seryjnej produkcji przewidziane jest natomiast na czerwiec.**

Silnik nowego elektrycznego Fiata 500 ma 118 KM i jest zasilany akumulatorem litowo-jonowym o mocy 42 kWh. Według cyklu WLTP jego średni zasięg wynosi **320 km** (400

Średni zasięg
według cyklu
WLTP wynosi
320 km

w mieście). Oficjalna wartość przyspieszenia od zera do „setki” wynosi 9 sekund, a maksymalna prędkość jest ograniczana automatycznie do 150 km/h. Gniazdo do ładowania pozwala na zastosowanie prądu przemiennego o mocy do 11 kW i prądu stałego do 85 kW. W tym drugim przypadku akumulator można naładować do 80%

w zaledwie 35 minut, natomiast **5 minut wystarczy, aby zwiększyć zasięg o 50 km** (więcej niż przeciętny europejski kierowca samochodu pokonuje w ciągu jednego dnia).

Zastosowana w elektrycznym Fiacie 500 technologia jest naprawdę awangardowa. Jest to bowiem pierwszy samochód miejski wyposażony w systemy **jazdy autonomicznej na poziomie 2**: jest to maksimum dozwolone przez prawo. Poziom ten dotyczy jazdy po takich drogach jak autostrady (czyli bez skrzyżowań), ale wymaga od kierowcy **zachowania czujności i trzymania rąk na kierownicy**. Ponadto w samochodzie tym debiutuje system multimedialny Uconnect 5, bazujący na Androidzie, bezprzewodowo obsługujący Apple CarPlay i Android Auto, a jego aktualizacje można wykonywać przez Internet. ■

Na stronie www.fiat.com, można zamówić tzw. launch edition tego modelu, tylko w wersji kabriolet „full optional” – „La Prima”. To limitowana edycja (500 szt.), zaprojektowana specjalnie na premierę nowego modelu, która charakteryzuje się stylem i ekskluzywnością, a także bogatym wyposażeniem technologicznym

STANY ZJEDNOCZONE

Dzień świstaka... w Jeepie Gladiator

A gdyby każdy dzień był zawsze tym samym dniem? I zawsze upływał na podróżach genialnym Jeepem Gladiator? Okazja taka przytrafiła się aktorowi, Billiemu Murray'owi (i świstakowi o imieniu Poppy) w zabawnej reklamie marki inspirowanej filmem „Dzień świstaka” z 1993 roku. Spot ten, trwający w sumie minutę, wyemitowano podczas mocno wyczekiwanego finału futbolu amerykańskiego Super Bowl LIV pomiędzy drużynami San Francisco 49ers i Kansas City Chiefs (ta ostatnia wygrała mecz wynikiem 31 do 20). Obejrzało go w telewizji blisko sto milionów widzów na całym świecie. Bill Murray pojawił się po raz pierwszy w reklamie, powiedział dyrektor marketingu FCA Olivier François. Dzięki temu można było zrealizować sceny identyczne jak w filmie.

BRAZYLIA

Jeep Renegade i Compass gwiazdami telewizji

Po sukcesie pierwszej edycji marka Jeep wraz z Globo i F.biz ponowiły współpracę mającą na celu stworzenie serii opowiadającej o przygodach dziennikarzy Claytona Conservaniego i Talithy Morete na pokładzie Jeepów Renegade i Compass. W każdym odcinku duet odwiedza niezbadane miejsca w Brazylii, a ich podróże ukazują niezwykle emocjonujące doświadczenia i sporty ekstremalne, w których bohaterami są terenowe wersje Jeepa Renegade'a i Jeepa Compassa – Trailhawk. W drugim sezonie zespół odwiedza Pico das Agulhas Negras (RJ), Cavernas do Petar (SP), Serra das Confusões (PI), Campo Novo do Parecis (MG), Fernando de Noronha (PE) i Chapada Diamantina (BA). Łącznie przygotowano sześć odcinków emitowanych w niedzielę przez popularny brazylijski program telewizyjny „Esporte Espetacular”.

FRANCJA

Abarth popisuje się na wybiegu

W Palais de Tokyo w Paryżu japoński projektant mody, Junya Watanabe, z „maison” JUNYA WATANABE COMME des GARÇONS MAN, zaprezentował na wybiegu nową kolekcję Jesień Zima 2020: modne męskie ubrania, pełne uroku i osobliwego charakteru, wyróżniały dwie ciekawe naszywki marki Abarth. Decyzja domu mody o dodaniu logo Abartha do tego projektu ma być nawiązaniem do typowej dla Abartha błyskotliwej i twórczej koncepcji „przeróbek” słynnych „skrzyń” z zestawami tuningowymi, które stały się przedmiotem zainteresowania opinii publicznej ze względu na ich zdolność do czynienia ze zwykłych samochodów prawdziwych „wyścigówek”. Taka sama koncepcja jest obecna również na ubraniach. To rodzaj nietypowej „aktualizacji”, która sprawia, że produkt unikalny staje się produktem doskonałym.

WIELKA BRYTANIA

Giulia Quadrifoglio zdobywa tytuł „Performance Car of the Year”

Alfa Romeo Giulia Quadrifoglio zwyciężyła w kategorii „Performance Car of the Year” konkursu „Car of the Year 2020”, organizowanego przez angielski magazyn „What Car?”.

Quadrifoglio po raz kolejny pozbawiła szans swoich konkurentów we wszystkich przedziałach cenowych, osiągając najwyższą pozycję w tej kategorii. Giulia Quadrifoglio przekonała zespół ekspertów z „What Car?” dzięki połączeniu najlepszej dynamiki jazdy w swojej klasie z niezwykłym aluminiowym silnikiem, który jest mocny i uniwersalny, dzięki czemu świetnie nadaje się do codziennego użytku.

JAPONIA

Dobrego 2020 roku od całej Grupy FCA

FCA Japan powitało początek księżycowego nowego roku zabawnymi kampaniami cyfrowymi i społecznościowymi, w których wzięło udział ponad 20 000 pasjonatów marki. Najbardziej oczekiwany imprezami są „Jeep Real Games” (w których na kanwie zbliżających się Letnich Igrzysk Olimpijskich w Tokio mają wziąć udział sportowcy dyscyplin nieolimpijskich, między innymi mistrz parkour – ZEN), a także konkurs firmowany przez markę Alfa Romeo. Z okazji swojej sto dziesiątej rocznicy marka spod znaku węża rodu Viscontich proponuje ekskluzywny notatnik Moleskine, w którym znajdują się liczne informacje o chlubnej historii Alfę Romeo. Również Abarth postanowił dynamicznie rozpocząć rok 2020, organizując „Scorpion Challenge”, wirtualny wyścig modeli Spider 595 i 124.

KOREA POŁUDNIOWA

Dziesięć tysięcy samochodów marki Jeep

Sprzedaż Jeepa w Korei przekroczyła 10 tysięcy modeli. To ważny wynik, który świadczy o wzroście marki w tym azjatyckim kraju aż o 35 procent. Najchętniej kupowanym tam modelem był Jeep Renegade. W 2018 r. Jeep rozpoczął swoją strategię rozwoju w Korei, aby zyskać tam coraz więcej miłośników, dać się poznać poprzez swoje ekskluzywne salony i ekscytujące inicjatywy, między innymi takie jak jazda próbna czy Jeep Camp, jeden z najważniejszych zlotów samochodów terenowych w tym kraju.

«GRUPA, KTÓRA TWORZY WARTOŚĆ I UMACNIA SIĘ NA PRZYSZŁOŚĆ»

Dyrektor pełnomocny FCA,
Mike Manley, komentuje
wyniki firmy: «Rok 2019 był
historyczny. Teraz musimy się
skupić na realizacji naszych
dalszych zobowiązań».

W Turynie pełną parą
realizowany jest plan produkcji nowych
produktów zelektryfikowanych i uruchomienia
tzw. Battery Hub. Jeśli chodzi o Maserati,
trwa proces przekształcania gamy, który
przewiduje wprowadzenie nowych modeli
elektrycznych i hybrydowych. W Stanach
Zjednoczonych Grupa inwestuje 4,5 mld
dolarów w zwiększenie zdolności produkcyjnej.
W Brazylii przewidziano odświeżenie gamy
marek Fiat i Jeep. Porozumienie z PSA
zostanie sfinalizowane do początku 2021 roku.

Grupa FCA zamknęła rok ob-
rachunkowy 2019 z przy-
chodami przekraczającymi
108 miliardów euro, zyskiem netto
z Continuing Operation na poziomie
2,7 mld, skorygowanym zyskiem
netto w kwocie 4,3 mld, skorygo-
wanym EBIT-em wynoszącym 6,7
oraz marżą 6,2 procent. Rekordowe
wyniki i marżę odnotowano
w Ameryce Północnej. Przemysłowy
wskaźnik FCF (Free cash flow)
wynosi 2,1 mld euro. Ogółem na
całym świecie sprzedano 4.418.000
samochodów. «Osiągnięcie tak do-
skonalejszych wyników – napisał Mike
Manley w piśmie skierowanym do
pracowników – jest ważne nie tylko
dla naszych akcjonariuszy, ale ułatwi
nam też inwestycje w przyszłe pro-
dukty, technologie i obiekty. Nasza
branża jest niezwykle konkurencyj-
na i nigdy nie możemy brać naszego
przyszłego sukcesu za pewnik». W 2019 roku FCA podtrzymywała
swoje zobowiązanie do dalszego
generowania wartości dla swoich

**W 2019 r.
skorygo-
wany zysk
netto
wyniósł
4,3 mld €**

akcjonariuszy. Rekordowe wyniki
uzyskane w Ameryce Północnej
i oprawa odnotowana w Ameryce
Południowej pozwoliły Grupie na
zarejestrowanie solidnych wyni-
ków, z marżą skorygowanego
EBIT-u, która wyniosła 6,2 procent.
W trakcie 2019 roku uruchomiono
liczne projekty istotne dla przyszłego
rozwoju firmy. Manley wspominał
między innymi o «ambitnym planie
inwestycyjnym na kwotę 5 mld €,
nastawionym na elektryfikację,
który obejmuje kluczowe produk-
ty i nowe Centrum Akumulatorowe
w Turynie, w którym będą produ-
kowane akumulatory dla stale po-
szerzanej gamy naszych modeli
elektrycznych». Jeśli chodzi o markę
Maserati, dodał: «Przeprowadzamy
opracowany z myślą o produktach
plan znaczącej transformacji prze-
widujący wprowadzenie na rynek
kilkunastu nowych modeli elektrycznych
i hybrydowych». Grupa nie tylko od-

**Na świecie
sprzedano
4 418 000
pojazdów.
Rekordowe
wyniki i marża
w Ameryce Płn.**

notowała dobre wyniki, lecz także
mogła ponownie przyznać akcjo-
nariuszom dywidendę roczną zwykłą
oraz wypłacić dywidendę dodatkową
w związku z dokończeniem procesu
sprzedaży Magneti Marelli w drugim
kwartale 2019 roku. Ponadto należy
wspomnieć, że FCA i Groupe PSA
osiągnęły porozumienie w sprawie
fuzji 50/50 zmierzającej do utworze-
nia światowego lidera w dziedzinie
mobilności. Zakończenie tej operacji
planowane jest na koniec 2020 roku
lub początek roku 2021. Fuzja wy-
generuje synergie, które docelowo
szacuje się na kwotę około 3,7 mld
w ujęciu rocznym. FCA spodziewa
się solidnych stałych wyników rów-
nież w 2020 roku i potwierdza swoje
cele: skorygowany EBIT powyżej
7 miliardów euro, skorygowany
zysk na akcję (EPS) ponad 2,80
mld euro, przemysłowy przepływ
gotówki powyżej 2,0 miliardów. ■

U góry Jeepy
Renegade
i Compass 4xe
First Edition.
Na zdjęciu
obok Plant
Academy
w Melfi,
przykład
fabryki
przyszłości

PODSUMOWANIE ROKU

W 2019 r. polskie spółki Grupy FCA odnotowały przychody wynoszące ponad 16,4 mld złotych, z czego 12,2 mld z eksportu. Na koniec grudnia zatrudniały 6100 pracowników.

Filippo Gallino

Przychody FCA w Polsce w 94% pochodzą z dwóch największych spółek Grupy: **FCA Poland** (samochody osobowe) i **FCA Powertrain Poland** (silniki), które odnotowały wpływy wynoszące **15,4 mld złotych**, z czego blisko 80% z eksportu. Pozostałe 6% dotyczy produkcji odlewów żeliwnych w Skoczowie (Teksid Iron Poland) oraz niektórych komponentów z tworzyw sztucznych w Sosnowcu (Plastic Components) i usług dla przemysłu.

PRODUKCJA SAMOCHODÓW W TYCHACH

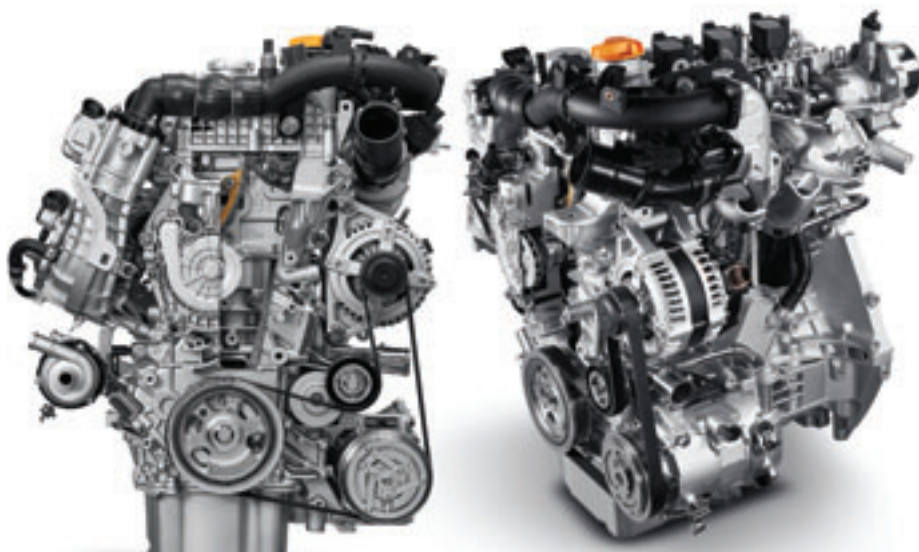
W 2019 r. Zakład Tychy FCA Poland wyprodukował łącznie **263 176** samochodów marek Fiat, Abarth i Lancia, w tym: 179 689 szt. Fiata 500, 21 015 szt. Abartha 500 oraz 62 472 szt. Lancii Ypsilon. W sumie 3 728 sztuk więcej niż w 2018 r. 99% samochodów (261 tys. szt.) wyeksportowano na **58 rynków świata**, najwięcej do Włoch (100,5 tys.), Niemiec (31,3 tys.), Francji (26,8 tys.), Wielkiej Brytanii (24,8

tys.), Hiszpanii (18,9 tys.) i Litwy (14,3 tys.).

W 2019 r. FCA Poland uroczystie obchodziła wyprodukowanie **12-milionowego samochodu** w historii zakładów FCA w Polsce. Kilka dni wcześniej z linii produkcyjnej zjechała 500-tysięczna Lancia Ypsilon, ulubiony samochód klientów na półwyspie Apenińskim. Dzięki rosnącemu zainteresowaniu włoskich nabywców tym modelem jego produkcja w 2019 roku wzrosła o ponad 14 tys. szt. w stosunku do 2018 r.

PRODUKCJA SILNIKÓW W BIELSKU-BIAŁEJ

2019 był pierwszym pełnym rokiem produkcji nowych silników **turbo benzyna FireFly**. Mowa o 3-cylindrowej jednostce 1.0 o mocy 120 KM i 4-cylindrowym silniku 1.3 o mocy 150 KM, których wzrost produkcji zależy od ich stopniowego stosowania w modelach marek FCA. Od tego roku **będą w nie wyposażane również wersje PHEV** (hybryda typu plug in) modeli Jeep Renegade i Compass, które wkrótce pojawią

Spółki FCA w Polsce 2019 w liczbach

Przychody:	16,4 mld PLN
Eksport:	12,2 mld PLN
11 spółek + 2 joint venture finansowe	
Zatrudnienie:	6 100 osób
Produkcja silników:	261 tys. sztuk
Produkcja samochodów:	263 tys. sztuk
Eksport samochodów:	261 tys. sztuk
Sprzedaż sam. na polskim rynku:	32,4 tys. sztuk

się w salonach sprzedaży. W 2019 roku **wyprodukowano w bielskiej fabryce 261 tysięcy silników**, z czego 42 tysiące wersji 0.9 Twin-Air, 112 tysięcy silników Fire-Fly 1.0/1.3 oraz 107 tysięcy jednostek turbodiesel 1.3 Multijet. **Wzrost produkcji silników FireFly** pozwolił na skompensowanie redukcji zamówień na małego diesla, które w porównaniu z ubiegłym rokiem spadły o 40% z powodu panującego już od kilku lat trendu na rynku.

Silniki
FireFly Turbo
benzyna 1.0
3-cylindrowy
(po lewej)
oraz
1.3
4-cylindrowy

500 HYBRID Z TYCH

ANTONI GREŃ, DYREKTOR ZAKŁADU FCA POLAND

„W 2019 roku **po raz piąty w ciągu trzynastu lat** produkcji przekroczyliśmy próg dwustu tysięcy Fiatów 500. Od 2007 roku do teraz wyprodukowaliśmy około **2,4 mln sztuk** tego modelu. Jego sukces zdaje się nie spowalniać, aż do lipca tego roku mieliśmy pełen portfel zamówień. Zakład w Tychach będzie więc pracował **pełną mocą produkcyjną**, między innymi dlatego, że wzrosła sprzedaż modelu Lancia Ypsilon. W 2019 roku wyprodukowaliśmy ich ponad 62 ty-

siące, z przeznaczeniem wyłącznie na rynek włoski.

W tym roku wyzwaniem dla nas jest „**Mild Hybrid**”. Wprowadziliśmy tę technologię zarówno w Fiacie 500, jak i w Lancii Ypsilon.

Ten silnik to zupełna nowość: jest to wolnossąca, 3-cylindrowa jednostka FireFly 1.0 o mocy 70 KM (51 kW), zestawiona z 12-woltowym systemem elektrycznym BSG (Belt integrated Starter Generator) o mocy 3,6 kW oraz z baterią litową. System pozwala na odzys-

kanie energii **podczas hamowania i zwalniania**, przechowywanie jej w akumulatorze i wykorzystanie do ponownego uruchomienia silnika w trybie Stop&Start i wspomagania go podczas przyspieszania. **Korzyści wynikające z zastosowania prostszego i tańszego układu hybrydowego są nie do przecenienia:** w przypadku modelu 500, w zależności od wersji, można uzyskać redukcję zużycia paliwa i emisji spalin od 23% nawet do 28% bez obniżania osiągnięć. Zmiana ta, wraz z innymi modyfikacjami w zakresie wyposażenia samochodu, pozwoli nam

spełniać emisje zgodnie z parametrami przewidzianymi przez nadchodzące normy.

Nowe technologie produkcji wynikające z elektryfikacji aut wymagają od nas także **podnoszenia kompetencji naszych pracowników**, które są kluczowymi czynnikami konkurencyjności produkcji przyszłości.

A to jest **jednym z głównych zadań Plant Academy**, która jest nie tylko kolebką rozwoju talentów, szkolącą ludzi i rozwijającą ich potencjał, ale także **centrum generowania pomysłów i rozwiązań** w naszej fabryce".

WYZWANIA FCA NA 2020 ROK

DR HENRYKA BOCHNIARZ, WICEPRZEWODNICZĄCA RADY NADZORCZEJ FCA POLAND

Początek 2020 roku upływa dla FCA pod znakiem dwóch wielkich wyzwań. Z jednej strony stopniowa **elektryfikacja gamy produkcyjnej**, której rytm jest dyktowany wprowadzeniem nowych norm europejskich w zakresie emisji CO₂. Z drugiej **fuzja z PSA**, nad którą pracują usilnie władze obu firm, aby utworzyć nowy podmiot potrafiący sprostać wyzwaniu stania się liderem ery zrównoważonej mobilności.

Koncern, który powstanie z tej fuzji, będzie **czwartym na świecie** producentem pod względem wielkości sprzedaży. Będzie dysponować dobrze zbilansowaną globalną strukturą produkcyjną i pokaźnym portfelem marek uzupełniających się, a także skonsolidowaną pozycją rynkową we wszystkich segmentach. **Szacowane synergije** wynoszące 3,7 mld euro (bez zamykania zakładów) będą mogły przyspieszyć inwestycje

W Polsce
wyprodukowano
do dziś 13 mln
samochodów
marek FCA

w nowe technologie w zakresie zelektryfikowanych układów napędowych, samochodów autonomicznych oraz łączności cyfrowej.

Jeśli chodzi o nasz kraj, FCA w tym roku świętuje **setną rocznicę założenia** spółki Polski Fiat. Już w latach dwudziestych i trzydziestych Fiat był jedną z najbardziej popularnych w Polsce marek. Pierwszą umowę licencyjną z rządem polskim podpisano w 1931 roku. Kilka lat później zmontowano w Warszawie pierwszy samochód z logo „Polski Fiat”. Od tamtego momentu wyprodukowano w Polsce blisko **13 milionów** samochodów naszych marek.

WYNIKI ODLEWNI W SKOCZOWIE

MAREK KANAFEK, DYREKTOR TEKSID IRON POLAND

W roku 2019 Teksid Iron Poland sprzedał **59 703 tony odlewów**, co jest wielkością niższą o ok. 6% w stosunku do roku poprzedniego. Eksport bezpośredni utrzymał się na podobnym jak w poprzednich latach poziomie – ok. 50%, podobnie sprzedaż do spółek grupy FCA – około 70%. **Wykorzystanie zdolności produkcyjnych** (średnioroczne) oscylowało **na poziomie 90%**, chociaż były miesiące ze 100% obciążeniem. Należy dodać, że skoczowska odlewnia produkuje

co miesiąc około 120 różnych typów odlewów, a w skali całego roku ponad 250. Co miesiąc firma sprzedaje ponad **1,2 mln sztuk odlewów**.

Wynik operacyjny był pozytywny, acz nie tak dobry jak w roku poprzednim. Kurs euro, a zwłaszcza gwałtowny i ciągły wzrost cen materiałów, a przede wszystkim energii, znacznie odbiegały od założeń budżetowych – i to głównie te dwa elementy spowodowały pogorszenie wyników finansowych. Zatrudnienie pozostało na podobnym po-

ziomie jak w roku poprzednim.

W 2019 roku zakończono budowę **nowej, zautomatyzowanej linii rdzeniarskiej** przeznaczonej do produkcji rdzeni dla obudów mechanizmu różnicowego. Zrealizowana została również **inwestycja instalacji chłodzenia masy formierskiej**. Urządzenia zostały przekazane do prób technologicznych; pełne przekazanie do produkcji nastąpi po otrzymaniu nowego pozwolenia zintegrowanego. Kolejnym dużym zadaniem była budowa **gniazda do automatycznego szlifowania** odlewów. Oprócz tego zrealizowanych zostało wiele zadań poprawiających warunki pracy – głównie na obszarach Topialni i Formiarni.

W rok 2020 Teksid Iron Poland wchodzi z portfelem zamówień pokrywającym zdolności produkcyjne w około 85%. Spadki zamówień widać praktycznie u wszystkich klientów. Stąd też ważna jest kontynuacja poszukiwania nowych produktów, a zrealizowane inwestycje pozwalają na sporządzanie lepszych ofert.

Fiat 500
elektryczny
Launch Edition
„La Prima”
zaprezentowany
na początku
marca
w Mediolanie

REWOLUCJĘ BRANŻY CZAS ZACZAĆ

„Odnotowaliśmy bardzo pozytywny 2019 rok. Podczas gdy wzrost na rynku wyniósł 4,5%, w przypadku marek FCA było to aż 9%. Chyba trudno o lepszy prognostyk na 2020 rok, zwłaszcza że na razie niełatwo go jeszcze rozszyfrować” – twierdzi Paweł Miskowski, dyrektor handlowy FCA Poland.

Filippo Gallino, zdjęcia: FCA Poland

Kadencja Pawła Miskowskiego, mianowanego na dyrektora handlowego FCA Poland w lipcu 2018 r., rozpoczęła się w najlepszy możliwy sposób. W jego pierwszym pełnym roku zarządzania marki FCA **odnotowały w Polsce bardzo dobre wyniki**. Niedawno skończył pięćdziesiąt lat, jest żonaty, ma dwie córki, a za sobą liczne sukcesy menedżerskie

w branży motoryzacyjnej oraz tytuł magistra historii Uniwersytetu Warszawskiego. To menedżer z zacięciem humanistycznym, z jednej strony pasjonat marketingu i samochodów, z drugiej miłośnik historii i kultury europejskiej, który sprawia, że jedną z jego najlepszych broni jest **umiejętność słuchania współpracowników** i partnerów biznesowych. „Jestem przekonany

– uważa Paweł Miskowski – że, gdyby nie nauki humanistyczne, trudno byłoby funkcjonować dziś w społeczeństwie. Aby odpowiedzieć na **ważne pytania naszych czasów**, nie można tego zrobić bez pomocy nauki czy techniki; ale równie nierozsądne byłoby sądzić, że można się obyć bez zgłębiania przeszłości, krytycznej refleksji nad teraźniejszością czy bez możliwości

wyobrażania sobie innej przyszłości”. W branży motoryzacyjnej umiejętność rozumienia zmian i stawania się ich prekursorami chyba nigdy nie była tak ważna jak teraz: „Jesteśmy **u progu epokowej transformacji**, która zmieni nasz sposób postrzegania samochodu i jego użytkowania – tłumaczy dyrektor handlowy. – Rewolucja ta jednak nie ma tym razem

charakteru oddolnego, czyli jej podłożem są nie tylko wzajemne relacje pomiędzy klientem i producentem, ale jest dyktowana w głównej mierze odgórnie przez ustawodawcę europejskiego. Aby przeciwstawić się coraz bardziej niepokojącemu zjawisku zmian klimatycznych, UE podjęła się bowiem niewdzięcznego zadania polegającego na drastycznym przyspieszeniu przechodzenia na **mobility zeroemisyjną**. Droga ta jest słuszną i nieuniknioną, chociaż tak szybkie jej wprowadzenie jest dla producentów samochodowych dużym obciążeniem. Przypada nam bowiem zadanie znalezienia konkretnych rozwiązań, mnie zwłaszcza tych dotyczących sprzedaży pojazdów marek FCA w Polsce. Naszym celem na rozpoczęty właśnie rok jest **umocnienie naszej pozycji na rynku**, który – przede wszystkim w drugiej części roku – trudno będzie prognozować”.

PODWÓJNY WZROST W STOSUNKU DO RYNKU

W 2019 roku, na rynku, który zarejestrował wzrost o 4,5% procent, marki FCA odnotowały **skok o aż 9%**. W sposób szczególny wyróżniają się na tym tle **Fiat (+14%** w porównaniu z rokiem ubiegłym)

i **Alfa Romeo**, która – dzięki **wzrostowi sprzedaży o 10,7%** – uzyskała swój najlepszy wynik w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Jeep nie zdołał natomiast utrzymać zawrotnej tendencji wzrostowej z poprzednich lat, choć i tak sprzedał ponad 4 tys. pojazdów, niewiele poniżej swojego historycznego rekordu w naszym kraju. Doskonale były również wyniki Fiata Professional, który ponownie zajął pozycję **lidera w segmencie samochodów dostawczych**. „Fiat Tipo nadal jest naszym bestsellerem – dodaje Miskowski. – Idealnie trafia w zróżnicowane gusty i potrzeby Polaków. Za wyborem Tipo przemawia nie tylko szeroka oferta do-

Fiat 500 od 13 lat zajmuje pozycję lidera w gronie samochodów miejskich na rynku europejskim

stępných nadwozi i bogate wyposażenie standardowe, ale także pierwsze miejsce w rankingu niezawodności niemieckiego Towarzystwa Nadzoru Technicznego GTÜ wśród aut kompaktowych”.

Dobre wyniki miał na swoim koncie w 2019 roku również **Fiat 500, który odnotował wzrost sprzedaży o aż 28% (!)**. To bezdyskusyjny lider w gronie samochodów miejskich na rynku europejskim od ponad 13 lat. W ostatnim czasie na nowo odkryto jego zalety również w kraju, w którym jest produkowany. „Chciałoby się powiedzieć: lepiej późno niż wcale – uśmiecha się Miszkowski. – Kultowa 500 jest jak dobre włoskie wino, im starsza, tym bardziej pożądana przez użytkowników”.

CEL: POTWIERDZIĆ TENDENCJĘ WZROSTOWĄ

W 2020 r. rynek będzie silnie uwarunkowany przez europejskie normy emisji CO₂. Producenci będą na wszelkie sposoby starać się unikać słonych kar przewidzianych przez prawo. „Sankcje są tak wysokie, że z ekonomicznego punktu widzenia nieprzestrzeganie norm byłoby niemożliwe do udźwignięcia przez koncerny samochodowe” – wyjaśnia dyrektor handlowy. Producentom nie zostaje więc nic innego, jak zracjonalizować gamę, wprowadzając pojazdy hybrydowe i elektryczne

oraz pozbywając się modeli i silników, które nie mogą zostać dostosowane do nowych norm. „Taka będzie również główna droga FCA – wyjaśnia Miszkowski. – Właśnie kilka dni temu rozpoczęła się sprzedaż **modeli 500 i Panda MHEV** (miękką hybrydą), a pod koniec roku dostępny będzie **Fiat 500 BEV** (elektryczny). W tym roku przewidziane są również wersje PHEV (hybryda typu plug in) modeli Jeep Compass, Renegade i Wrangler. Także Tipo będzie miał swój dalszy ciąg i w 2021 roku pojawi się jego wersja MHEV. Ale oczywiście to nie koniec niespodzianek. Dzięki strategii odświeżania gamy w 2020 r. liczymy na umocnienie naszej pozycji na polskim rynku pomimo ogólnej niepewności”.

RYGORYSTYCZNE STANDARDY EUROPEJSKIE

Od stycznia 2020 r. nowe europejskie zasady w sprawie emisji dwutlenku węgla z samochodów będą miały olbrzymi **wpływ na ofertę i popyt w branży**. Mowa o najsurowszych normach na całym świecie. Celem UE jest przyspieszenie przechodzenia na mobilność zeroemisyjną. Na 2025 i 2030 rok przewidziano bowiem pozostałe dwa kluczowe etapy redukcji na tej ważnej drodze.

Od stycznia tego roku maksymalny limit emisji CO₂ z samochodu ob-

niżono ze 130 na 95 gram na kilometr. Odpowiada to **zużyciu 4,1 litra benzyny lub 3,6 litra oleju napędowego**. Na 2020 rok przewidziano pewne ulgi, które jednak będą stopniowo anulowane, począwszy od 2021 r. Ta wartość graniczna wynosząca 95 g/km, liczona na podstawie średniej emisji całej gamy oferowanej przez danego producenta, jest różna dla każdego z nich, ponieważ wzrasta zależnie od średniej masy sprzedawanych pojazdów. Tak więc, marka sprzedająca samochody lżejsze niż w przypadku średniej europejskiej, na przykład FCA, będzie musiała przestrzegać jeszcze niższych limitów.

Producenci, którzy przekroczą dopuszczalne limity nakładane przez prawo, będą musieli płacić karę w wysokości **95 euro za każdy przekroczony gram**, oczywiście pomnożony przez liczbę sprzedanych egzemplarzy. Aby zrozumieć powagę tej normy, możemy uciec się do konkretnego przykładu. Wyobraźmy sobie producenta, który sprzedaje w Europie milion samochodów tylko jednego modelu, np. średniej wielkości typowego samochodu europejskiego (1 380 kg wagi i emisje CO₂ wynoszące 120 g/km). Kara wyniosłaby w jego przypadku 2,4 mld euro. Ten producent mógłby spróbować zwiększyć cenę modelu o 2 400 euro. Ale popyt wtedy spadłby, co i tak doprowadziłoby do jego bankructwa. Jediną możliwą drogą jest stopniowe **przechodzenie na technologię hybrydowo-elektryczną**, MHEV (miękką hybrydą) i HEV (pełną hybrydą), a następnie PHEV (hybryda plug-in) i BEV (pojazd elektryczny). Chyba że w międzyczasie rozpowszechni się technologia FCEV (wodór). W pierwszej fazie tego procesu, czyli do 2025 roku, nie można także przeceniać roli gazu ziemnego według rozpowszechnionej już technologii CNG/LNG. ■

Wyniki sprzedaży w 2019 roku

Spółka FCA Poland zamknęła 2019 rok w Polsce sprzedażą łącznie 32 367 samochodów marek FCA, w tym 20 451 modeli osobowych i 11 916 dostawczych, co zapewniło spółce udział w rynku odpowiednio wynoszący 3,7% i 17,1%. Wzrosty sprzedaży na poziomie odpowiednio 9% i 11,3% w porównaniu z poprzednim rokiem są tym bardziej znaczące, że w 2019 r. rynek aut osobowych powiększył się o 4,5%, zaś pojazdów dostawczych o zaledwie 1,5%.

Fiat Professional w 2019 r. powrócił na pozycję lidera sprzedaży w segmencie samochodów dostawczych, osiągając imponujący udział w rynku na poziomie 17,1%. Godnym podkreślenia jest udział poszczególnych modeli marki w swoich klasach: flagowy Ducato zdobył 13,8% rynku dużych aut dostawczych 2G (5 484 sztuki), a Fiorino (3 324 sztuki) i Doblò (2 631 sztuk) zajęły odpowiednio pierwsze i drugie miejsca w segmencie.

2019 był rokiem Fiata, którego sprzedaż wzrosła aż o 14%. W łącznej liczbie 14 699 Fiatów zarejestrowanych w Polsce w 2019 r., aż 63% stanowił model Tipo. Z rekordową sprzedażą 9 384 egzemplarzy był on drugim najpopularniejszym samochodem kompaktowym wybieranym przez klientów indywidualnych. Rekord sprzedaży osiągnął również produkowany w Polsce Fiat 500, co w zeszłym roku zapewniło mu trzecie miejsce wśród najchętniej wybieranych samochodów miejskich. W efekcie sprzedaż modelu wyniosła aż 2 309 sztuk (+28,4%). Liczba ta z pewnością nadal będzie rosła dzięki otwarciu w Polsce zamówień na pierwsze hybrydowe Fiaty 500. Wraz z nimi ruszyły także zamówienia na hybrydową wersję modelu Panda, którego tradycyjnie napędzana wersja w zeszłym roku sprzedawała się w liczbie 1 091 sztuk, czyli o 6,8% więcej niż w 2018.

Sprzedaż w poszczególnych markach wyglądała następująco:

- Fiat – 14 699 sztuk (+14%)
- Fiat Professional – 11 915 sztuk (17,1% udziału)
- Jeep – 4 091 sztuk
- Alfa Romeo – 1 550 sztuk (+10,7%)
- Abarth – 101 sztuk

Marka Alfa Romeo odnotowała w 2019 r. najlepszy wynik od 10 lat. Dzięki ofercie bazującej na miesięcznych ratach, sprzedaż marki nad Wisłą wzrosła o 10,7% (1 550 szt. vs 1 400 w 2018 r.). Największym powodzeniem polskich klientów cieszył się pierwszy SUV w gamie marki, Stelvio (905 sztuk).

Znacznym wynikiem na koniec 2019 roku zanotowała także marka Jeep, której klienci ponownie zarejestrowali w Polsce ponad 4 tys. szt. Do najlepiej sprzedających się modeli należały Renegade (1 604 sztuki) oraz nowy Compass (1 331 sztuk).

HYBRYDY

DOSTĘPNE DLA WSZYSTKICH

W Bolonii zadebiutowały modele 500 i Panda Hybrid, które są „sposobem” Fiata na wejście do świata elektryfikacji.

Francesca Rech

W otoczeniu nowoczesnego budynku **FICO** (skrót od Fabbrica Italiana Contadina) **Eataly World w Bolonii**, jednego z największych na świecie parków tematycznych poświęconych sektorowi rolnospożywczemu i gastronomii, zaprezentowano prasie modele **Fiat 500 Hybrid i Panda Hybrid**, dwa bestsellery marki w wersji Mild Hybrid z silnikiem benzynowym: pierwszy z nich **produkowany jest w Tychach**, a drugi w Pomigliano d'Arco. Oba modele stanowią pierwszy etap w zbliżaniu się marki do świata elektryfikacji.

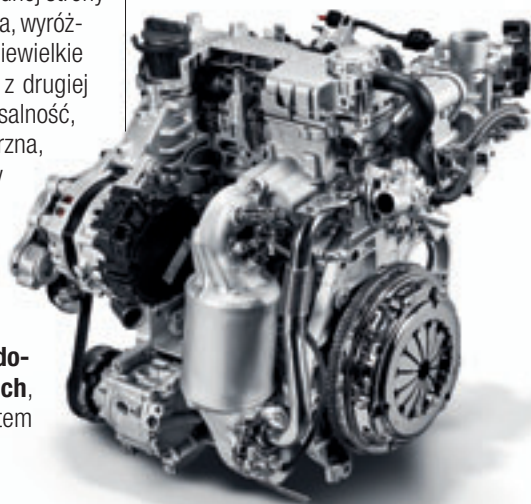
„Nasza strategia jest prosta: dzisiaj rynek ten ma duży potencjał – mówi **Luca Napolitano**, Head of EMEA Fiat and Abarth Brands. – Najwyższy czas, abyśmy pojawili się w tym segmencie, mając wyraźny cel: zająć pozycję lidera tego rynku. Aby to uczynić, postanowiliśmy wkroczyć do segmentu małych samochodów miejskich, gdzie zawsze dominovaliśmy, zarówno we Włoszech, jak i w Europie. W tym sektorze Fiat sprzedaje co roku ponad 375 000

egzemplarzy, ma największy park samochodów i najwyższy wskaźnik wierności klientów. Ponadto chcemy być obecni na całym rynku samochodów miejskich. Dlatego **nasze dwie „perełki”, 500 i Panda**, postanowiliśmy zaprezentować wspólnie”.

Oba modele wiele razy wykazały zdolność marki Fiat do kreowania, a wręcz **wymyślenia na nowo mobilności miejskiej**. Ale nie tylko. Są to samochody korespondujące ze sobą, które – po połączeniu sił – pozwalają na spełnianie wszelkich wymagań klientów: z jednej strony cechują je styl, elegancja, wyróżniający się charakter, niewielkie wymiary i zwinność, a z drugiej funkcjonalność, uniwersalność, przestrzeń wewnętrzną, przyjemność z jazdy i wierność klientów do tych modeli. To dwa różne sposoby na jazdę miejską, choć ich cel jest jeden: **sprawić, by hybrydy były dostępne dla wszystkich**, stając się nowym punktem

odniesienia w Europie pod względem zelektryfikowanej mobilności miejskiej.

Nowe hybrydowe Fiaty 500 i Panda będą oferować **wydatne, kompaktowe i lekkie silniki w przystępnej cenie**. Jednym słowem, najlepsze rozwiązanie dla samochodów miejskich, zgodnie z podejściem marki Fiat, która przez 120 lat swojej historii zawsze zajmowała pionierską pozycję pod względem technologii i innowacyjnej mobilności, a teraz przywiązuje wagę także do zrównoważonego rozwoju.

Na poprzednich stronach Fiat 500 i Panda „Hybrid Launch Edition” na Piazza Maggiore w Bolonii, obok, po lewej, przed bazyliką i przy Sanktuarium Madonna di San Luca. Poniżej Maria Grazia Lisbona i Luca Napolitano w Fico Eatly World. Silnik Mild Hybrid

NOWY SILNIK

I to by wystarczyło, by te dwa „mieszczuchy” marki Fiat zapisały się na kartach historii, ale jest coś jeszcze: w modelach tych zadebiutuje **nowy silnik Mild Hybrid z rodziny Firefly**: litrowa jednostka benzynowa, trzycylindrowa, opracowana specjalnie z myślą o modelach 500 i Panda oraz połączona z systemem elektrycznym BSG (Belt Integrated Starter Generator) 12 V, który generuje 70 KM. Rozwojem tego nowego systemu kierowała **Maria Grazia Lisbona**, Powertrain Engineering. „Mild Hybrid – tłumaczy – to samochód, w którym silnik benzynowy połączono z silnikiem elektrycznym i akumulatorem do odzyskiwania energii podczas zwalniania i zwracania jej przy przyspieszaniu. To stosunkowo prosta technologia, zwiększająca wydajność samochodu, w sam raz, by wejść do świata elektryfikacji”. W porównaniu z silnikiem 1200 cm³ Fire o mocy 69 KM silnik Mild Hybrid zapewnia **oszczędność paliwa w granicach 20-30%** w zależności od

wersji i **obniża emisje poniżej 90 gram CO₂ na kilometr**. Ponadto zapewnia wysoki komfort jazdy, ponieważ system BSG pozwala na ciche ponowne uruchamianie się silnika pozbawione wibracji. Silnik benzynowy przechodzi do trybu spoczynkowego również podczas jazdy z prędkością poniżej 30 km/h, wystarczy np., że kierowca „wrzu-

ci” dźwignię zmiany biegów na luz (w zestawie wskaźników pojawia się wskazówka, kiedy to uczynić). W takim trybie, zwanym „coasting” (hamowanie wybiegiem), akumulator litowy zasila cały osprzęt, zapewniając kierowcy pełną kontrolę nad samochodem. A jeśli chodzi o kontrolę właśnie, również **skrzynia biegów jest nowa**: manual-

Fiat 500 Mild Hybrid z zakładu w Tychach

Zgodnie z obowiązującą od stycznia 2020 roku nową normą europejską konieczne jest obniżenie emisji CO₂ poprzez zastosowanie m.in. technologii hybrydowej. Dlatego oprócz Fiata 500 produkowanego w Tychach, oraz Pandy powstającej na południu Włoch, w technologii Mild Hybrid został wyposażony także drugi model z Tych – Lancia Ypsilon. Ze względu na wielkość produkcji tych samochodów (w sumie ok. 440 tys. sztuk) każdy gram CO₂ mniej ma duży wpływ na średnie emisje

dwutlenku węgla w całej gamie FCA. Nowa hybrydowa wersja modelu 500 emituje na przykład 28 g/km CO₂ mniej w porównaniu z wersją POP 1.2 69 KM. Technologia Mild Hybrid nie kosztuje wiele, a dzięki znacznej oszczędności benzyny zwraca się w mniej niż rok w przypadku rocznego przebiegu pojazdu, wynoszącego około 10 tysięcy kilometrów. Wprowadzenie nowych wersji hybrydowych pozwolił zakładowi w Tychach na utrzymanie wysokiego poziomu produkcyjnego również w 2020 roku.

Fiat 500 na podium również w 2019 r.

Ten maluch był najlepiej sprzedającym się samochodem marki w segmencie A: odnotował rekordowy udział w rynku poza Włochami i jest najlepiej sprzedającym się samochodem FCA w Europie. Model zajmuje pozycję lidera sprzedaży w dziewięciu krajach i jest na podium w pozostałych siedmiu.

Rekordowy 2019 rok dla Pandy

Panda to samochód, który odnotował największy wzrost w segmencie samochodów miejskich: jest zdecydowanie najlepiej sprzedającym się modelem we Włoszech. W 2019 roku spotkał się z dużym zainteresowaniem również za granicą, osiągając najlepszy z dotychczasowych udziałów w rynku europejskim dzięki wersjom City Cross i 4x4, które odświeżyły wizerunek Pandy i które obecnie stanowią około 25 procent gamy.

na, sześciostopniowa, opracowana specjalnie z myślą o jak najlepszej pracy zespołu napędowego. Poza tym technologia Mild Hybrid zapewnia klientowi wszystkie zalety homologacji jak pojazd hybrydowy, a także jest zgodna z normą **Euro 6D Final**.

w silnik hybrydowy obecne będzie logo identyfikacyjne „Hybrid” na pokrywie tylnej.

Pozostając w temacie troski o środowisko, seria specjalna ma jeszcze coś, czego wcześniej w branży motoryzacyjnej nigdy nie było. Siedzenia wersji „Hybrid Launch Edition”

WERSJA HYBRID LAUNCH EDITION

To nie koniec nowości. Hybrydowe modele 500 i Panda będą występować także w serii specjalnej „Hybrid Launch Edition”, która będzie się charakteryzować nowym, umieszczonym na środkowym słupku **logo w kształcie litery „H”**, składającym się z dwóch kropli rosy. Również roszą – symbolem światła o świcie, a tym samym początku nowej ery dla marki Fiat – zainspirowany jest unikalny **kolor „zielony Rugiada”**, który „okrywa” niczym płaszczem oba samochody, idealnie harmonizując z naturą, innowacją i zrównoważonym rozwojem. Ponadto we wszystkich wersjach wyposażonych

zostały wykonane z wykorzystaniem tkaniny o nazwie „Sequal”, która uzyskiwana jest z poddanego recyklingowi plastiku w przynajmniej 10 procentach pochodzenia morskiego. Luca Napolitano mówi: „Do wyprodukowania siedzeń modelu Panda lub 500 potrzeba 1,5 kilograma odpadów pozyskanych z morza, tj. 60 butelek półtoralitrowych. A więc w celu wykonania siedzeń 100 tysięcy Pand i „Pięćsetek” potrzeba sześciu milionów butelek, a przekładając to na odległość – aż 18 tysięcy kilometrów kwadratowych plastiku: tak jakbyśmy oczyszczali powierzchnię wody z plastikowych śmieci od Morza Liguryjskiego aż do wyspy Elba”. ■

Zrównoważona tapicerka

O spójności danego projektu muszą świadczyć wszystkie jego elementy. Dlatego zmierzająca w stronę zrównoważonego rozwoju i elektryfikacji marka Fiat przy produkcji swoich nowych modeli postanowiła wykorzystać nietypowe materiały: tapicerkę siedzeń modeli 500 i Panda Hybrid wykonano z tzw. „SEAQUAL YARN”. Jest to posiadająca certyfikat SEAQUAL INITIATIVE wysokiej jakości tkanina uzyskiwana z poddanego recyklingowi plastiku, z którego 10% pochodzi z oczyszczania mórz, a 90% z łądu. Aby ją uzyskać, zbierane przez rybaków tworzywo z morza przerabiane jest na płatk politereftalanu etylenu (PET), po czym – w fazie tkania – poliester pochodzenia morskiego jest mieszany z innymi włóknami naturalnymi, również po recyklingu z odzysku. Jest to więc ekologiczny proces, którego dopełnieniem są ekologiczne farby i elementy wykończenia, przy produkcji których zaoszczędzono wodę i energię. Fiat współpracuje z SEAQUAL INITIATIVE w celu wspierania działań polegających na oczyszczaniu oceanów i podejmowania inicjatyw sprzeciwiających się trafilaniu odpadów do mórz. Tak więc dwa nowe Fiaty 500 i Panda „Hybrid Launch Edition” zaspokoją wymagania klientów nie tylko aspektem estetycznym, ale także troską o środowisko.

Je

JEEP Z POZYTYWNA „ENERGIĄ”

Nadchodzi elektryczna ewolucja marki,
pierwszy rozdział, „First Edition”
dotyczy limitowanej edycji modeli
Renegade i Compass Plug-in Hybrid.
Dowiedzmy się, jak działają.

Stefania Castano

Elektryczne modele marki będą oznaczane specjalnym logo „Jeep 4xe”. Po raz pierwszy na rynku pojawi się ono w hybrydach plug-in modeli Jeep Renegade i Compass „First Edition”, w edycji limitowanej, która wprowadzona będzie na rynek jeszcze przed nadejściem lata w dwóch konfiguracjach: Urban i Off-road – obie w najmocniejszej wersji o mocy 240 KM. Są one bardzo bogato wyposażone: posiadają kompletny zestaw akcesoriów technologicznych i z zakresu bezpieczeństwa, specjalne funkcje przeznaczone do jazdy w trybie elektrycznym, innowacyjne rozwiązanie do ładowania domowego przy użyciu stacji Wallbox, a także specjalny przewód do ładowania w miejscach publicznych. Ponadto aż do 5 lat zostanie przedłużona gwarancja na samochód, a akumulator będzie objęty 8-letnią gwarancją. Znajdą się też wyraźnie lepiej świecące niż standardowe reflektory (Full LED w modelu Renegade, Bi-Xenon w Compassie), 7-calowy wyświetlacz TFT z informacjami o poziomie naładowania akumulatora i zasięgu jazdy w trybie elektrycznym oraz hybrydowym, system Uconnect NAV z ekranem dotykowym o przekątnej 8,4 cala, zaawansowane funkcje pozwalające na

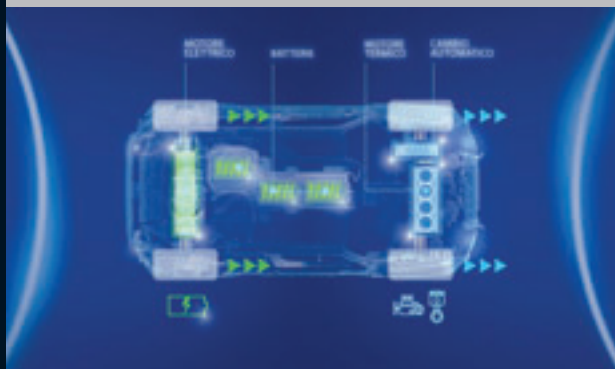
integrację systemu audio ze smartfonem i funkcje łącznościowe umożliwiające sterowanie ładowaniem za pomocą radia i smartfona. Dla samochodów tych przewidziano pięć nowych kolorów: Carbon Black, Alpine White, Granite Crystal, Blue Shade i Sting Grey. Felgi w wersji miejskiej będą miały 19 cali, a w terenowej 17. Wszystkie informacje na temat „First Edition” można znaleźć na specjalnej stronie internetowej www.jeep.pl/4xe-hybrydy. Rozpoczęcie sprzedaży nowych samochodów Jeep 4xe zaplanowano na pierwszą połowę 2020 roku.

Wraz z nową wersją hybryda plug-in modeli Renegade i Compass Jeep wkracza w świat e-mobilności. Elektryfikacja bowiem tych dwóch SUV-ów o niezrównanej konfiguracji zagwarantuje im jeszcze wyższe osiągi (moc maksymalną 240 KM i wzrost momentu obrotowego o nawet 50 procent w porównaniu z wersją Trailhawk z silnikiem diesla o mocy 170 KM), większe bezpieczeństwo (stały napęd 4x4, dostępny nawet przy niskim poziomie naładowania akumulatora), niskie zużycie paliwa i niewielki wpływ na środowisko (zerowa emisja w przypadku jazdy wyłącznie elektrycznej i CO₂ poniżej poziomu 50 g/km w trybie hybrydowym). ■

Specjalnie przygotowany Jeep Renegade 4xe z wyciętym dachem, który przedstawiono w Champoluc (Ao) podczas imprezy Winter Experience, aby wyjaśnić zainteresowanym, jak działają hybrydy plug-in marki Jeep

DWA SILNIKI, TA SAMA PRZESTRZEŃ

Przede wszystkim warto wspomnieć o schemacie. Jeep Renegade Hybrid plug-in posiada dwa silniki: benzynowy 1.3 turbo, odpowiedzialny za napęd kół przednich, oraz silnik elektryczny zasilany przez akumulator 11,4 kW napędzający koła tylne. Ten pierwszy znajduje się w komorze silnika, a drugi w strefie tylnej pod podłogą. Dzięki takiemu układowi i niewielkim rozmiarom modułu sterującego pojemność bagażnika pozostaje praktycznie taka sama, podobnie jak jego funkcjonalność. Oznacza to, że można w nim ułożyć „podwójną podłogę”, eliminując tym samym zbędny uskok po złożeniu oparcia siedzeń tylnych lub zwiększyć przestrzeń ładunkową do maksimum, dokładnie tak jak w innych wersjach modelu Renegade. Ostatnia, niezwykle ważna kwestia dotycząca Jeepów, a zwłaszcza odmiany Renegade Trailhawk, to możliwość posiadania w nim pełnowymiarowego koła zapasowego, a nie jedynie koła dojazdowego.

PEŁNY „BAK” ENERGII

Zaczynamy od ładowania samochodu. Można to zrobić, podłączając go specjalnym przewodem do stacji ładowania lub do gniazdka prądowego we własnym garażu lub przed własnym domem. Wbudowana w samochód ładowarka do akumulatora przetwarza prąd zmienny na prąd stały, aby umożliwić ładowanie. Poprzez system Uconnect lub specjalną aplikację My Uconnect, którą można sobie pobrać na smartfona, można zarządzać początkiem ładowania i je przerwać, można także monitorować poziom naładowania. Aby szybciej naładować samochód, wystarczy skorzystać z tzw. Wallboxa (panelu, który instaluje się na ścianie): dzięki mocy ładowania wynoszącej 3 kW potrzeba do tego około 3,5 godziny. Gdyby zwiększyć moc do 7,4 kW w ramach tego samego sprzętu, czas ładowania spadłby do około 100 minut.

RUSZAMY W TRYBIE ELEKTRYCZNYM

Na zdjęciu podświetlone ledy pozwalają zrozumieć, jak wygląda przepływ energii: energia z sieci przechodzi przez umieszczony w bagażniku moduł sterujący, który ją przetwarza do akumulatora znajdującego się pod siedzeniami tylnymi w środkowej części samochodu, po czym dociera do części przedniej samochodu, gdzie znajduje się deska rozdzielcza. Renegade 4xe działa w trybie hybrydowym, który automatycznie zarządza przepływami energii. Oznacza to, że podczas ruszania w drogę samochód napędza tylny silnik elektryczny, czyli nie są generowane żadne emisje. Podczas jazdy w trybie „Electric” użytkownik dysponuje około 50 kilometrami zasięgu i osiąga maks. prędkość 130 km/h.

PRAWDZIWY JEEP

Teraz wyobraźmy sobie, że chcemy zwiększyć prędkość, moc lub wymagamy od samochodu lepszej trakcji, na przykład podczas intensywnych opadów śniegu. System ten automatycznie uruchamia silnik spalinowy z przodu, który zaczyna napędzać koła przednie. Inteligentny napęd na cztery koła interweniuje automatycznie w zależności od potrzeb. I to właśnie wówczas nasz Renegade udowadnia, że nie jest tylko hybrydą, ale przede wszystkim prawdziwym Jeepem, a wręcz Jeepem w wersji Trailhawk, czyli terenówką, która nie ma sobie równych. Jego napęd 4x4 w wersji hybryda plug-in zapewnia bowiem najlepsze osiągi w gamie: jeszcze lepsze od zwykłej wersji 4x4, ponieważ silnik elektryczny z tyłu pozwala na lepsze kontrolowanie momentu, generowanego aż 2600 Nm. Podczas jazdy w tym trybie samochód ten osiąga moc nawet 240 KM (moc maksymalna modelu Renegade), przyspiesza od 0 do 100 km/h w około 7 sekund, osiąga prędkość maksymalną 200 km/h, a na dodatek jest przyjazny dla środowiska: w cyklu mieszanym potrafi generować mniej niż 50 g CO₂.

HAMUJE I ŁADUJE

Do wjechania pod wysoką górę wykorzystywane są napęd i moc hybrydowego napędu 4x4. W drodze z góry, gdy silnik nie jest obciążony lub samochód zwalnia, możemy wykorzystywać energię kinetyczną samochodu do akumulacji energii. Dzięki temu z jednej strony zaoszczędzimy energię, a więc jazda będzie bardziej efektywna i ekologiczna, a z drugiej zwiększymy całkowity zasięg w trybie elektrycznym. I nie tylko. Podczas regeneracji energii zwiększamy również moc hamowania samochodu. Do dyspozycji jest lżejsze lub mocniejsze ustawienie: w tym drugim przypadku zyskamy maksymalne odzyskiwanie energii, a więc jeszcze bardziej zwiększymy zasięg pojazdu.

BEZ PROBLEMÓW Z ZASIĘGIEM

Przed podróżą do centrum miasta możemy ustawić – za pomocą przełącznika na desce rozdzielczej – tryb „e-Save” i zdecydować, czy akumulator ma pozostać na określonym poziomie naładowania czy podładować go do określonego poziomu. W ten sposób będziemy mogli dojechać do centrum ponownie z w pełni naładowanym akumulatorem i po wybraniu trybu „Electric” poruszać się swobodnie, nie generując żadnych emisji.

Trophées Argus 2020 dla Fiata Concept Centoventi

Olivier François, prezes Fiat Brand Global, odebrał prestiżową nagrodę specjalną jury francuskiego magazynu „L'Argus”, przyznaną Fiatowi Concept Centoventi, który jest wizją marki Fiat na elektryczną mobilność przyszłości. W tym roku jury złożone z 18 osób, w tym dziennikarzy i ekspertów w dziedzinie technologii i wartości rezydualnej, oceniło 60 modeli podzielonych na 11 kategorii, w tym Fiata Concept Centoventi, któremu przyznało tę cenioną „Nagrodę Specjalną Jury”. „Concept Centoventi jest kwintesencją marki Fiat, od 120 lat synonimu samochodów miejskich i rodzinnych, i reprezentuje najbardziej innowacyjne, przyszłościowe rozwiązanie dla elektrycznej mobilności w mieście. Spełnia misję społeczną, ponieważ jest zrównoważony i demokratyczny, ponieważ tworzy i angażuje wokół siebie społeczność, „komunikując się” ze światem zewnętrznym. Został zaprojektowany z myślą o udostępnianiu go innym użytkownikom. Fiat Concept Centoventi to ABC samochodu: „Affordable But Cool”.

Robert Kubica w teamie Alfa Romeo Racing ORLEN

Na początku stycznia do miłośników wyścigów samochodowych dotarła informacja, że Robert Kubica w najbliższym sezonie 2020 będzie pełnił rolę kierowcy rezerwowego, a team przyjął nazwę Alfa Romeo Racing ORLEN. Tym samym firma Orlen została jego sponsorem tytularnym. W połowie lutego zespół Formuły 1 Alfa Romeo Racing ORLEN tuż przed rozpoczęciem zimowych testów w Barcelonie zaprezentował C39, bolid roku 2020. Jego odsłonięcia dokonali: kierowcy Kimi Räikkönen i Antonio Giovinazzi wraz z kierowcą rezerwowym Robertem Kubicą oraz kierowcą testowym Tatianą Calderon. Kolorystyka nadwozia na sezon 2020, rok, w którym przypada 110. rocznica powstania marki Alfa Romeo, stanowi kolejny krok naprzód w stosunku do poprzednich lat.

Ducato „Najlepszą bazą do zabudowy roku 2020”

Fiat Ducato otrzymał kolejne międzynarodowe wyróżnienie, które wzbogaci kolekcję nagród zdobytych przez ten model. Trzynasty rok z rzędu czytelnicy specjalistycznego niemieckiego magazynu „Promobil” wybrali ten model Fiata Professional „Najlepszą bazą pod zabudowę 2020 roku”, potwierdzając tym samym jego wiodącą pozycję w branży. Model jest od wielu lat liderem na rynku europejskim, biorąc pod uwagę fakt, że wiele kamperów opartych jest właśnie na Ducato. Czytelnicy docenili zwłaszcza 9-stopniową, automatyczną skrzynię biegów i ulepszoną gamę silników.

Fiat Ducato produkowany jest w zakładzie Sevel w Val di Sangro nieprzerwanie od 1981 roku i w ostatnich 10 latach w Europie został wybrany jako baza pod zabudowę przez ponad 500 000 rodzin.

FIAT

100 LAT NA POLSKICH DROGACH

100 lat obecności Fiata w Polsce

Minęło 100 lat od utworzenia pierwszej filii Fiata nad Wisłą. Dokładnie 2 lutego 1920 roku podpisano umowę, na mocy której w Warszawie powstała spółka akcyjna Polski Fiat, będąca krajowym oddziałem zajmującym się sprzedażą, obsługą i naprawą samochodów włoskiego producenta. Efektem wielomiesięcznych poszukiwań w zbiorach archiwalnych było przygotowanie w styczniu br.

specjalnego wydania „FCA wokół Nas”, zatytułowanego „Tak powstawał Polski Fiat”. Opisane w nim zostały początki związków Fiata i Polski. Polska należy bowiem do nielicznych na świecie krajów, oczywiście poza Włochami, gdzie Fiat zapuścił najgłębiej swoje korzenie. Do dzisiaj wyprodukowano tutaj blisko 13 mln samochodów marek Grupy FCA, w tym 4,5 mln na licencji Fiata (od 1935-1992 r.) oraz 8,2 mln (od 1992 do dzisiaj) przez Fiat Auto Poland, obecnie FCA Poland. 100-lecie Fiata w Polsce świętowane jest przez markę Fiat na wiele sposobów. Specjalnie na tę rocznicę przygotowano logo, którym opatrzone są różne wydarzenia oraz informacje poświęcone temu jubileuszowi. Logo widnieje także na budynku Dyrekcji Handlowej FCA Poland w Warszawie, a także na siedzibach dealerów Grupy. W salonach dealerskich dostępne są także totemy reklamowe z historią Fiata w Polsce oraz materiały do ekspozycji związane z tą rocznicą. Na stronie fcagroup.pl można natomiast obejrzeć film z przedwojennymi, archiwalnymi zdjęciami i kadrami, a w zakładce „Dowiedz się więcej” kalendarium „100 lat na polskich drogach” z najważniejszymi datami w historii marki. Rocznicowych informacji nie mogło zabraknąć oczywiście w mediach społecznościowych. Na Facebooku na stronie Fiat Chrysler Automobiles pl zapoznać można się z wieloma postami i zdjęciami na temat 100-lecia Fiata, a na facebookowej stronie Fiat pl wziąć także udział w rocznicowych konkursach. Zachęcamy do zapoznania się z tymi informacjami.

NAUKA WSPOMAGA PRZEMYSŁ

FCA Poland w Tychach będzie kontynuować współpracę z Politechniką Śląską. Dyrektor zakładu w Tychach Antoni Greń wyraził przekonanie, że nabierze ona nowego wymiaru i zaowocuje m.in. pozyskaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.

Rafał Czerkawski, zdjęcia: Ireneusz Kaźmierczak

”Gdy popatrzymy na mapę Polski, zagłębie motoryzacyjne rozwija się na południu kraju – można powiedzieć, wzdłuż autostrady A4. Mimo niskiego bezrobocia firmy nadal poszukują tu osób do pracy. Tutaj jest też duży postęp w automatyzacji i robotyzacji – mówił w trakcie podpisania **umowy o współpracy z Politechniką Śląską** dyrektor tyckiego zakładu FCA Poland **Antoni Greń**. – Wprowadzanie przez

Unię Europejską zaostrzonych przepisów o emisji spalin wymaga zmian w produkowanych modelach, wymuszających zmianę procesu, a to z kolei wiązać się będzie z rozwojem naszej kadry. Będą potrzebne **nowe kompetencje**” – tłumaczył dyrektor Greń, wyjaśniając, dlaczego kierownictwo FCA tak dużą wagę przywiązuje do procesu pozyskiwania osób o odpowiednich umiejętnościach, co może zapewnić m.in. współpraca z Politechniką.

O UCZELNI SŁÓW KILKA

Politechnika Śląska to **najstarsza uczelnia techniczna w regionie** i jedna z największych w kraju. Powstała w 1945 roku jako zaplecze naukowo-dydaktyczne dla Górnego Śląska – najbardziej uprzemysłowionego okręgu w Polsce i jednocześnie jednego z bardziej zindustrializowanych obszarów w Europie. Przez prawie 75 lat dotychczasowego funkcjonowania stanowi ważną instytucję życia publicznego

i pełni szczególną rolę kulturotwórczą i opiniotwórczą w regionie. W 15 jednostkach: 13 wydziałach, Instytucie Naukowym i Centrum Naukowo-Dydaktycznym Politechniki Śląskiej prowadzonych jest obecnie ponad **50 kierunków studiów i 200 specjalności**, obejmujących cały zakres działalności inżynierskiej. Oprócz kierunków technicznych na uczelni można również studiować analitykę biznesową, architekturę wnętrz, matematykę, socjologię, zarządzanie, zarządzanie projektami, lingwistykę stosowaną oraz pedagogikę. Dzięki więc wydziałów, instytut i centrum naukowo-dydaktyczne znajdują się w Gliwicach, dwa wydziały funkcjonują w Katowicach i dwa w Zabrze, dzięki czemu Politechnika Śląska obejmuje swoim naukowo-dydaktycznym oddziaływaniem znaczny obszar województwa śląskiego. Aktualnie Politechnika Śląska kształci prawie **20 tys. studentów**. Uczelnia oferuje studia I stopnia (inżynierskie i licencjackie), II stopnia – magisterskie, kształcenie w szkole doktorskiej oraz studia podyplomowe. Studia prowadzone są w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej. Kandydaci mają również możliwość podjęcia kształcenia na jednym z 20 kierunków lub specjalności w języku angielskim.

WSPÓŁPRACA KORZYSTNA DLA OBU STRON

„Współpraca między Politechniką Śląską a FCA Poland rozwija się znakomicie – uważa rektor Politechniki prof. dr hab. inż. **Arkadiusz Mężyk**. – Z jednej strony FCA Poland ma świeże spojrzenie z zewnątrz. Z drugiej teoretycy, czyli pracownicy naukowcy uczelni, którzy w dużej mierze pracują w obszarze badań podstawowych, mają bliski

kontakt z rzeczywistymi problemami, ich rozwiązywaniem. Dzięki temu zdobywają też nowe kompetencje, a to z kolei przekłada się na podnoszenie jakości kształcenia”. Korzyści jest jednak o wiele więcej. Na przykład dzięki umowie z FCA studenci mają **dobre miejsce do odbywania praktyk**, staży lub studiów dualnych. To z kolei pozwala na polepszenie prestiżu kierunku studiów. „Mechanizm, który pozwala na włączenie studenta w procesy zachodzące w firmie powoduje, że rozumie on bardziej wiedzę, która jest mu przekazywana na uczelni” – uważa rektor Politechniki Śląskiej. Jego zdaniem studenci, którzy mają możliwość skorzystania na współpracy z FCA Poland, po zakończeniu nauki będą lepiej radzić sobie w nowym środowisku, przede wszystkim w pracy. To także **kopalnia tematów dla naszych naukowców** i nie chodzi tylko o bardzo zaawansowane badanie podstawowe. To jest przede wszystkim bardzo **wiele problemów technicznych, które trzeba rozwiązywać** i które rozwijają też kreatywność w pracownikach i studentach.

Współpraca z Politechniką Śląską pozwala poszerzyć wiedzę i kompetencje pracowników FCA Poland

FCA WSPÓŁPRACUJE Z NAJLEPSZYMI

Prof. Mężyk przypomniał, że pod koniec 2019 r. Politechnika Śląska otrzymała **status uczelni badawczej**. W listopadzie ubiegłego roku listę 10 uczelni, zwycięzców konkursu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” przedstawiło Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wśród nich, poza politechniką z Gliwic, znalazły się tylko cztery uczelnie techniczne: Politechnika Warszawska,

Poniżej, od lewej: dyr. personelu i organizacji FCA Poland Andrzej Piętko, Antoni Greń i Andrzej Mężyk

Akademia Górniczo-Hutnicza i Politechnika Gdańska. „10 laureatów wyłoniono na podstawie planów rozwoju uczelni na najbliższe lata, planów osiągnięcia wysokiego poziomu badań naukowych, jak i poziomu kształcenia. Plany te były zweryfikowane przez zespół 15 ekspertów z uczelni zachodnich” – wyjaśnił rektor, nie ukrywając, że eksperci docenili też fakt, że Politechnika Śląska od lat dobrze

Korzyści ze współpracy FCA Poland z Politechniką Śląską przynoszą wymierne efekty na wielu płaszczyznach

współpracuje z tzw. otoczeniem społeczno-gospodarczym. A jedną z **modelowych form współpracy** jest ta prowadzona z zakładem FCA Poland w Tychach.

CO ZROBIONO W ROKU AKADEMICKIM 2018/2019?

W celu sprawnego wdrażania i realizacji programów dydaktycznych i badawczych ustalono tematy prac magisterskich, inżynierskich czy doktorskich, które mogły być realizowane w FCA Poland. Dla studentów bardzo istotne znaczenie ma możliwość odbywania praktyk przewidzianych programem studiów oraz pisanie prac dyplomowych na tematy wskazane przez przemysł. W trakcie ich opracowywania studenci mają okazję zapoznać się ze stosowanymi technologiami, metodami zarządzania i organizacją firmy. W 2019 roku **20 studentów odbyło praktyki** w tyskim zakładzie, przeprowadzono także **5 staży dyplomowych**, w trakcie

których realizowano projekty wskazane przez FCA Poland, będące tematami prac dyplomowych. Dodatkowo dwoje studentów realizowało **staże w ramach studiów dualnych**.

Odbyły się także **wizyty prowadzone w ramach projektu „Veni, Vidi... Vici?”**, który zakładał wizyty studyjne zorganizowanych grup z opiekunami dydaktycznymi. Celem projektu było „umożliwienie studentom zdobycia doświadczenia bazującego na obserwacji procesów produkcyjnych w warunkach rzeczywistych, które pozwalają na skonfrontowanie wiedzy akademickiej z realiami panującymi w firmie.

W roku akademickim 2018/2019 tysią fabrykę **odwiedziło 13 grup Politechniki Śląskiej**,

tj. około 357 studentów z opiekunami dydaktycznymi z różnych wydziałów. Kilka grup, oprócz zwiedzania zakładu, miało okazję wziąć **udział w krótkich zajęciach w Plant Academy** rozwijających umiejętność kreatywnego myślenia. Dzięki wzajemnej współpracy przedstawiciele uczelni brali udział w wydarzeniach organizowanych w FCA Poland, np. w Dniu Rodzinnym Grupy FCA w Tychach, gdzie zaprezentowano wydziały Politechniki Śląskiej oraz dokonania Studentów Kół Naukowych.

FCA Poland uczestniczył natomiast w Inżynierskich Targach Pracy i Przedsiębiorczości oraz w Giełdzie Pracodawcy i Przedsiębiorczości, wspierając konkurs „Mój pomysł na biznes”, do którego zgłaszane są przez młodych inżynierów no-

watorskie propozycje biznesowe. W 2019 roku dzięki wsparciu kadry naukowej Politechniki Śląskiej zrealizowane zostały ponadto **dwa projekty, które pozwoliły poszerzyć wiedzę i kompetencje pracowników FCA Poland**.

Pierwszy dotyczył zastosowania metodologii Life Cycle Assessment pozwalającej na wydłużenie cyklu życia produktów, co ma istotne znaczenie w szeroko pojętej dbałości o środowisko. Drugi z projektów polegał na przeprowadzeniu badań instalacji do ładowania gazu HFO stosowanego w samochodowych systemach klimatyzacji. Celem tego projektu było poznanie zjawisk fizyczno-chemicznych zachodzących w instalacji, ocena systemu pomiarowego oraz redukcja fizycznych strat gazu. ■

Po podpisaniu umowy

KOLEJNY SPOŚÓB NA ROZWÓJ

FCA Poland dołączył do Klastra Silesia Automotive & Advanced Manufacturing. Korzyści z umowy będą czerpać obie strony.

Rafał Czerkawski, zdjęcia: Ireneusz Kaźmierczak

Zdaniem **Sławomira Bekiera** dyrektora administracji, finansów i kontroli zarządzania FCA Poland możliwość skorzystania z doświadczeń innych przedsiębiorstw zrzeszonych w klastrze będzie dodatkowym bodźcem dla rozwoju firmy FCA Poland. „To jest organizm, w którym **połączymy nasze siły**. Od wielu lat stosujemy m.in. metodologię Word Class Manufacturing (WCM), czerpiemy z różnych najlepszych praktyk w Grupie FCA. Teraz będziemy mogli popatrzeć, co robią koledzy działający w ramach klastra” – powiedział po uroczystości dyrektor Bekier. Historia nowego partnera FCA roz-

poczęła się w 2009 r. Wtedy konsorcjum składające się z Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i kilku spółek powołało do życia Platformę Silesia Automotive, która formalnie zaczęła działalność dwa lata później. W 2015 r. poszerzono ją o firmy z obszaru zaawansowanych technologii i zmieniono nazwę na **Klaster Silesia Automotive&Advanced Manufacturing**. Koordynatorem klastra jest Katowicka SSE, a w ramach klastra stwarzana jest możliwość **nawiązywania nowych relacji biznesowych** między dostawcami usług specjalistycznych a członkami klastra. Działania obejmują m.in. organizowanie warsztatów i konferencji tematycz-

nych; informowanie o trendach społecznych, gospodarczych i technologicznych dotyczących branży; inicjowanie i opracowywanie koncepcji Projektów Rozwojowych oraz animowanie kontaktów formalnych i nieformalnych w sektorze, a także pomiędzy sektorami biznesowym, nauki i publicznym.

Klaster SA&AM jest inicjatywą skierowaną do **przedsiębiorstw działających w branży motoryzacyjnej oraz zaawansowanych technologii**. Jak można przeczytać na stronie Klastra, jego celem jest „wykreowanie województwa śląskiego i opolskiego jako środkowoeuropejskiego regionu kompetencji w branży motoryzacyjnej oraz w sek-

torach zaawansowanych systemów produkcji i inteligentnych aplikacji”. Działania klastra skupiają się wokół dwóch filarów. Pierwszym z nich jest **rynek pracy i edukacja**, który zakłada „budowanie i utrzymanie przewagi konkurencyjnej pracodawców w zakresie zasobów ludzkich poprzez opracowywanie i wdrażanie rozwiązań systemowych wykorzystujących potencjał współpracy zarówno pomiędzy pracodawcami, jak i pracownikami, a także rynkiem edukacji”. Ma to nastąpić poprzez wzmocnienie współpracy między przedsiębiorstwami a szkołami średnimi i wyższymi w ramach edukacji dualnej, a także poprzez zapewnienie możliwości doskonalenia kompetencji pracowników zgodnie ze standardami zastosowanych technologii produkcji oraz powielaniem dobrych praktyk z zakresu zarządzania pracownikami na różnych szczeblach organizacji.

Drugi filar – innowacje i kooperacje – zakłada „skuteczne łączenie myśli inżynierskiej z najnowszymi technikami i technologiami, które pozwolą usprawnić procesy produkcji, zwiększyć produktywność, zoptymalizować zużycie zasobów, zminimalizować odpady i straty, a w konsekwencji zagwarantować konkurencyjną pozycję firm na arenie międzynarodowej”. „Cieszymy się, że naszym kolejnym członkiem jest tak ważny podmiot jak FCA Poland – powiedział prezes KSSE, **Janusz Michałek**. – Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna jest uważana nie tylko za najlepszą w Polsce, ale w pięciu kategoriach także za najlepszą w Europie i drugą na świecie. Lepszy od nas jest tylko Dubaj. Warto podkreślić jest również fakt, że FCA dołączając do klastra, będzie mogła łatwiej pozyskać pracowników o odpowiednich kwalifikacjach”.

Menedżer Klastra, **Łukasz Górecki** przekonuje, że **na współpracy**

skorzystają obie strony: „Jest to platforma wymiany wiedzy i doświadczenia. Organizujemy rocznie ponad 30 warsztatów o różnej tematyce. Spotykają się na nich przedstawiciele wielu firm i wymieniają doświadczenia w danym obszarze działań. Dzięki temu można rozwiązywać konkretne problemy. To jest duża zaleta. Nie organizujemy jednak typowych szkoleń, gdyż są one dostępne na rynku. My bazujemy na wiedzy naszych członków. Dlatego tak istotne jest, że dołączył do nas FCA Poland”.

Łukasz Górecki przypomniał także, że **Klaster zrzesza ponad 130 podmiotów**, w tym 90 producentów części do sektora motoryzacyjnego. Wśród nich są np. dostawcy i „integratorzy” nowoczesnych rozwiązań dla przemysłu 4.0. **Obecnie istnieją cztery grupy tematyczne**: centra inżynieryjne i badawcze w motoryzacji, nowe materiały w motoryzacji, logistyka, przemysł 4.0 oraz e-mobilność.

„Mamy własny system szkolenia, ale nie zawsze jest on wystarczający – powiedział podczas uroczystości podpisania umowy o współpracy obu podmiotów dyrektor zakładu FCA Poland w Tychach,

Antoni Greń. – Musimy bowiem zmierzać w kierunku przemysłu czwartej generacji. **Współpraca w zakresie rozwoju kompetencji** ma więc pierwszeństwo. FCA Poland będzie się także dzielić swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi”. Dyrektor Bekier dodał z kolei: „W 2020 r. świętujemy 100-lecie obecności Fiata w Polsce. Jesteśmy chyba jedyną, tak długo istniejącą w Polsce firmą motoryzacyjną. Na Śląsku jesteśmy obecni jako producenci samochodów od lat 70. ubiegłego wieku. W listopadzie 2019 r. świętowaliśmy 12-milionowy samochód, jaki wyjechał z naszej fabryki w Tychach. Można więc powiedzieć, że byliśmy tu „od zawsze”. Nie możemy stać więc obok istniejącej Strefy Ekonomicznej, Klastra i firm, które on skupia”. Dyrektor Bekier wyraził jednocześnie przekonanie, że członkostwo w klastrze przełoży się z czasem na korzyści ekonomiczne: „Nie jest to jednak nasz priorytet. W tym przypadku firma stawia bowiem głównie na ludzi, rozwój i technologię, bo bez ludzi, którzy posiadają odpowiednie kwalifikacje, są zmotywowani i wiedzą, w jakim kierunku podążamy, nic byśmy nie osiągnęli”. ■

Na poprzedniej stronie, na pierwszym planie od lewej: Katarzyna Knapczyk, odp. za Plant Academy w zakładzie FCA Poland w Tychach, Janusz Michałek, Antoni Greń i Sławomir Bekier. Poniżej: po podpisaniu umowy

KUŹNIA MISTRZÓW

Mistrzostwa „Formula 4 powered by Abarth” stanowią punkt odniesienia dla młodych kierowców, którzy zaczynają swoją przygodę ze sportem w czterokołowych bolidach z odsłoniętymi kołami. Bolidy te napędzają silniki marki spod znaku skorpiona.

Nicola Grande

Kredyt prawdziwe **0%!**

- Oprocentowanie: **0%**
- Opłata przygotowawcza: **0%**
- RRSO: **0%**
- Możliwość finansowania ubezpieczeń **GAP/CPI**
- Samochody osobowe Fiat, Alfa Romeo, Jeep oraz Abarth z roku produkcji **2019**

Kredytodawca: FCA-Group Bank Polska S.A. Przykład reprezentatywny dla samochodu Fiat Tipo Sedan w cenie 50 046,86 zł brutto: wpłata własna: 25 023,43 zł, okres kredytu: 36 miesięcy, 36 miesięcznych rat: 695,10 zł; stopa procentowa stała: 0 %, Rzeczywista roczna stopa oprocentowania: 0 %, całkowita kwota kredytu: 25 023,43 zł (bez kredytowanych kosztów), opłata przygotowawcza: 0,00 zł, odsetki: 0,00 zł. Obowiązkowe ubezpieczenie AC. Wyliczenie na dzień 01.03.2019 r. Niniejszy materiał nie stanowi oferty w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego i ma charakter wyłącznie informacyjny. Rzeczywisty wygląd i cechy pojazdu mogą się różnić od prezentowanych w materiale reklamowym. Przyznanie kredytu uzależnione jest od pozytywnej oceny zdolności kredytowej potencjalnego kredytobiorcy. Szczegóły dotyczące oferty kredytowej i ubezpieczeniowej w salonach grupy FCA oraz na www.fcabank.pl.

W tym roku Abarth również angażuje się w **Formułę 4**, biorąc udział w szóstej edycji „**ADAC F4 Championship powered by Abarth**”

i siódmej edycji „**Italian F4 Championship powered by Abarth**”. W tej ostatniej przewidziano **siedem spotkań**, każdy po trzy wyścigi, z czego trzy z nich odbędą się na torze Formuły 1: Monza we Włoszech, Hungaroring na Węgrzech i Red Bull Ring w Austrii.

Włoska edycja Formuły 4 miała swój debiut w 2014 roku i od początku wzbudzała zainteresowanie, zarówno pod względem niskich kosztów zarządzania, jak i sportowego ducha. A poza tym jest to **rodzaj sprawdzianu dla początkujących kierowców**, którzy pragną spróbować swoich sił w pierwszej oficjalnie uznawanej przez FIA kategorii, jak np. **Dennis Hauger**, zwycięzca edycji 2019. Zresztą z Formuły 4 wywodzi się wielu mistrzów: od 2014 z kategorii tej przeszło do Formuły 2 aż siedmiu kierowców (w tym Mick, syn Michaela Schumachera), a 12 do Formuły 3. Nie wspominając o Kanadyjczyku, Lance Strollu, który teraz jest w Formule 1. Minimalny wiek pozwalający na zapisanie się do Formuły 4 to 15 lat, a obecnie mistrzostwa te są obecne w 24 krajach i średnio co sezon bierze w nich udział 20 samochodów. Najważniejszym elementem edycji włoskiej i niemieckiej (w których Abarth jest Sponsorem Tytularnym), ale też w Hiszpanii i Zjednoczonych Emiratach Arabskich, jest **silnik Abartha 1.4 Turbo T-jet 16 V o mocy 160 KM**.

Wywodzi się on od jego produkcyjnej wersji instalowanej w Abarthach, o mocy **180 KM**, i jako silnik wyczynowy stanowi doskonale rozwiązanie. W porównaniu z silnikiem wyjściowym zmniejszono jego moc i zastosowano szereg rozwiązań technicznych, aby odpowiadał parametrom wymagany przez regulamin FIA. Przede wszystkim silnik pełni funkcję strukturalną na podwoziu wykonanym przez specjalizującą się w tego typu konstrukcjach firmę **Tatuus** i jest umieszczony za plecami kierowcy.

Spośród najważniejszych zmian można wyróżnić smarowanie z tzw. suchą miską olejową, które pozwala zmniejszyć gabaryty i zyskać położony niżej środek ciężkości silnika, a tym samym całego samochodu, co sprzyja dynamicznemu zachowaniu bolidu. Przewidziano też wyścigowy układ wydechowy i dedykowany **snorkel kierujący chłodne powietrze** do sprężarki, a także

specjalną skrzynię biegów połączoną z silnikiem przy użyciu elementu dystansowego i specjalnych wsporników. Dzięki tym wszystkim rozwiązaniom te niewielkie bolidy są w stanie osiągać prędkość **ponad 230 km/h**.

Formuła 4 najlepiej wyraża **sportowego ducha marki**: technologia Abarth opracowana do samochodów na co dzień idealnie wpisuje się w potrzeby zespołów wyścigowych. A doświadczenie zdobyte podczas tych zawodów wpływa z kolei pozytywnie na produkcję seryjną. Konkretnym przykładem tego sukcesu – **z drogi na tor i z toru na drogę** – są właśnie silniki wykorzystywane podczas tych mistrzostw: muszą one, według rozporządzenia, zapewnić możliwość pokonania przynajmniej dziesięciu tysięcy kilometrów, a te opracowane przez markę Abarth zazwyczaj pozwalają pokonać dużo więcej kilometrów, zanim konieczny będzie ich przegląd. Dzięki temu sukcesowi **od 2014 r.** zdołano wyprodukować ponad **200 silników specjalnie dla tej kategorii**. ■

Silnik Abarth T-jet 1.4 16V o mocy 160 KM jest wykorzystywany w mistrzostwach „Formula 4 powered by Abarth” we Włoszech i w Niemczech, ale też wybrano go na zawody w Hiszpanii i Zjednoczonych Emiratach Arabskich

Kalendarz „Italian Formula 4 powered by Abarth”

15-17 maja
29-31 maja
12-14 czerwca
26-28 czerwca
10-12 lipca
11-13 września
2-4 października

Monza
Imola
Vallelunga
Misano
Hungaroring
Red Bull Ring
Mugello

NOWE LOGO NA 110-LECIE MARKI

Alfa Romeo zmienia swoje logo i czyni przygotowania do świętowania jubileuszu. W planie liczne wydarzenia w muzeum marki w Arese, ale też m.in. podczas wyścigu „1000 Miglia” i Goodwood Festival.

Paola Ravizza

24 czerwca marka Alfa Romeo będzie obchodzić **110. rocznicę swojego istnienia**. To właściwie nie tylko 110-lecie historii motoryzacji, lecz także zwyczajów, kultury, sportu, słodkiego życia i to nie tylko we Włoszech, ale też wszędzie tam, dokąd dotarły samochody **z symbolem węża Viscontich** w logo. Aby godnie uczcić to wydarzenie, marka zleciła Centrum Stylu **zaprojektowanie nowego logo**, które od tego roku będzie się pojawiać na wszystkich samochodach. Koncepcje, jakimi kierowano się w procesie restylingu logo, to **prostota** i szybka **rozpoznawalność**. Właśnie taka przecież jest marka Alfa Romeo. Dlatego zastosowane rozwiązania stylistyczne są podsumowaniem **właściwości samochodów**, czyli technologii, piękna, przyjemności z jazdy. Logo zawiera liczbę „110”, w której „1” stanowi linię łączącą przeszłość z teraźniejszością. „0” to meta tej podróży, w której znajduje się wąż rodu Viscontich, co ma oznaczać tradycję, która zmienia się wraz z upływem czasu, ale ważna jest jej wierność. W części dolnej „zera” widnieje data powstania marki i obecny rok: 1910-2020. Jest to więc liczba „110”, która ma stanowić **o legendzie Alfego Romeo**, która w każdej epoce, w jakiej istniała, mogła poszczycić się swoją niesamowitą elegancją. To symbol, który wyraża ścisłą **więź między przeszłością i przyszłością**. Dla pasjonatów marki będzie to rok pełen niesamowitych

wrażeń. Najważniejsze z nich będzie miało oczywiście miejsce w dniu **24 czerwca w Muzeum marki w Arese**, które jest strażnikiem jej długiej i chlubnej tradycji. Ale przewidziano też wiele różnego rodzaju imprez, w tym legendarny wyścig **„1000 Miglia”**, który odbędzie się od 13 do 16 maja na trasie Brescia – Rzym – Brescia. W tym roku publiczność będzie mogła podziwiać prawdziwe perełki, takie jak 6C 1500 SS z 1928 roku, 6C 1750 Zagato z 1929 roku czy 6C 1750 SS Young z roku 1929. Nie wspominając nawet o wielu innych cackach, które potrafią zrobić niesamowite wrażenie.

Innym legendarnym i poruszającym serca każdego pasjonata czterech kółek będzie z pewnością **Festival of Speed w Goodwood**, w Wielkiej Brytanii, który odbędzie się od 9 do 12 lipca. Alfa Romeo będzie gościem honorowym festiwalu, a uroczystości z okazji urodzin marki odbędą się zarówno w parku otaczającym Goodwood House, jak i podczas słynnego „Run up of the Hill”. Pozostałe wydarzenia i inicjatywy będą ogłaszane na bieżąco w ciągu roku, podobnie jak plan wydawniczy dotyczący oficjalnej i nie tylko historii marki Alfa Romeo, opowiadającej o ciekawostkach i mniej znanych faktach, nie tylko tych związanych z samochodami, lecz także dotyczących osobistości, które nimi jeździły i historycznych wydarzeń, jakie temu towarzyszyły. Plan ten postaramy się publikować także w „FWN”. ■

Po lewej, od góry:
Giulia 1750
GT AM
z 1970 roku,
a poniżej model
1900 „Disco volante”
z 1952 roku.
Powyżej:
Alfa Romeo P2
z 1924 roku.
Obok:
legendarny model
2900 B Lungo
z 1938 roku,
uznany za
najpiękniejszy
samochód na świecie.
Poniżej: 24 HP
z 1910 roku

BIEG PAMIĘCI

Uczniowie kilku śląskich szkół wzięli udział w biegu szlakiem Marszu Śmierci, w czasie którego złożyli kwiaty m.in. przy tablicy umieszczonej na ogrodzeniu FCA Poland.

Mirosława Malich, zdjęcia: Ireneusz Kaźmierczak

Na zdjęciu uczniowie ze Światłem Pokoju przed tablicą pamięci znajdującą się na ogrodzeniu FCA Poland. Na stronie obok: w inicjatywie udział wzięli dyrekcja oraz przedstawiciele wydziałów zakładu FCA Poland i władze Bierunia Starego

Inicjatorami upamiętnienia ofiar Marszu Śmierci z KL Auschwitz do Gliwic i przypadającej w tym roku 75. rocznicy wyzwolenia niemieckiego obozu KL Auschwitz-Birkenau w formie biegu byli **uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół Technicznych nr 2 im. Mariana Batko w Chorzowie** przy współudziale Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach. We współorganizację projektu włączył się także Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Katowicach, patronat nad biegiem objęło Muzeum KL Auschwitz-Birkenau, a inicjatywę wsparł FCA Poland. W odbywającym się 28 stycznia **Biegu Pamięci ze Światłem Pokoju** uczestniczyli uczniowie szkół cho-

rzowskich i gliwickich, a dołączyła do nich młodzież z Łędzin i Bierunia Starego. Jego trasa biegła **z Oświęcimia do Gliwic, szlakiem jednego z dwóch Marszów Śmierci** rozpoczynających ewakuację niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz w styczniu 1945 r.

Wydarzenie rozpoczęło się pod Pomnikiem Ostatnich Ofiar Obozu Oświęcimskiego w obecności przedstawicieli Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, Instytutu Pamięi Narodowej, Stowarzyszenia Rodzin Ofiar Obozów Koncentracyjnych i Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Rodzin Oświęcimskich, a także władz starosta powiatu bierunsko-łędzkiego.

Uczniowie pobrali Światło Pokoju, zapalone podczas odbywających się dzień wcześniej uroczystości upamiętniających wyzwolenie obozu Auschwitz-Birkenau, z którym wyruszyli w trzyosobowych zespołach wraz z nauczycielami szlakiem Marszu Śmierci. Trasa biegu **w formie sztafety** została podzielona na osiem odcinków. Na każdym z nich młodzież oddawała hołd w miejscach pamięci i przekazywała Światło Pokoju. Na drugim odcinku, który miał miejsce w Bieruniu Starym, uroczystości rozpoczęły się na cmentarzu św. Walentego, gdzie młodzież i władze Miasta Bieruń oddali hołd przy mogiłę upamiętniającej ofiary Marszu Śmierci. Następnie udali się do kolej-

nego miejsca pamięci, znajdującego się bezpośrednio przy Zakładzie FCA Poland w Tychach, gdzie kilka lat temu **na ogrodzeniu niedaleko bramy nr 3** została umieszczona tablica pamiątkowa opatrzona słowami: „W styczniu 1945 roku podczas ewakuacji obozu koncentracyjnego Auschwitz - Birkenau, na tym terenie zakopano w dole z wapnem dziesięciu więźniów zamordowanych na trasie Marszu Śmierci. Ekshumowani spoczywają na starobierunińskim cmentarzu”. Młodzież, władze Miasta Bierunia, dyrekcja i przedstawiciele Jednostek Produkcyjnych Zakładu FCA Poland w Tychach zapalili znicze i złożyli kwiaty pod tablicą pamiątkową.

„Uczestnictwo w dzisiejszej uroczystości jest wyrazem naszego hołdu złożonego ofiarom tego marszu. Nie należy zapominać o tych okrutnych czasach i tych strasznych wydarzeniach, dlatego będziemy się spotykać co roku w tym miejscu, by upamiętnić tych, którzy szli tą drogą i tych, którzy już na zawsze tutaj pozostali” – mówił w czasie uroczystości **Antoni Greń**, dyrektor Zakładu FCA Poland w Tychach. Zastępca Burmistrza Bierunia Starego, **Sebastian Macioł** podkreślał znaczenie biegu, jako formy oddania hołdu pomordowanym więźniom Auschwitz i dziękował za taką formę przywrócenia do pamięci tych wydarzeń. „Mu-

simy pamiętać i musimy kolejnemu, młodemu pokoleniu przekazywać tę wiedzę, by do takiej tragedii nigdy więcej nie doszło”.

Adam Lichota, nauczyciel historii i wuefista w Zespole Szkół Technicznych nr 2 im. Mariana Batko w Chorzowie, uczestniczący w biegu wraz z młodzieżą powiedział: „Chcemy połączyć tym ogniem wszystkie miejsca pamięci znajdujące się na tej trasie, zobowiązujemy się być nośnikami pamięci o tych wydarzeniach i o tych miejscach. Wiedza o zbrodniach popełnionych w Auschwitz może wpłynąć na kształtowanie postaw społecznych u młodych ludzi”.

Uczestniczki biegu, **Katarzyna Kądziołka** i **Barbara Bazger** z Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego w Chorzowie przyznały, że udział w tym wydarzeniu pozwoli im z pewnością spojrzeć na ten okres z innej perspektywy. „Dzisiejszy dzień jest dla nas nie tylko szansą na pogłębienie wiedzy historycznej, ale także naszym wkładem w zachowanie pamięci o tych wydarzeniach. Dlatego nie zwracamy uwagi ani na padający dziś deszcz, ani zimny wiatr i śliskie drogi”.

Zakończenie biegu miało miejsce w Gliwicach, w Domu Pamięci Żydów Górnośląskich oraz na cmentarzu żydowskim, gdzie mieści się pomnik 79 więźniów KL Auschwitz zamordowanych na terenie Gliwic podczas Marszu Śmierci w styczniu 1945 r. ■

Marsze Śmierci

Od 17 do 21 stycznia 1945 roku, w obliczu zagrożenia wkroczeniem armii sowieckiej, z Auschwitz ewakuowano około 56 tysięcy więźniów. Pierwsza trasa Marszu Śmierci wiodła z obozu przez Pszczynę do Wodzisławia Śląskiego, a druga przez Bieruń Stary i Tychy do Gliwic. W Wodzisławiu i Gliwicach więźniów wywożono w wagonach kolejowych do obozów położonych na terenie Rzeszy. Na trasie zginęło ok. 10 tys. więźniów, którzy umierali z wyczerpania lub ginęli rozstrzelani przez esesmanów. Ich zwłoki grzebano na trasie. W wielu miejscach Górnego Śląska pozostały zbiorowe mogiły.

Z ŻYCIA DWUNASTOLATKI

Anne Goscinnny stawiała raczej na literaturę dla dorosłych czytelników. Powstanie „Lukrecji” było prawdziwym zbiegiem okoliczności. Anne miała w planach publikację książki graficznej o ojcu – Rene, który stworzył postać uroczego łobuziaka Mikołajka. Poprosiła więc uzdolnioną rysowniczkę Catel Muller o pomoc przy stworzeniu takiej właśnie publikacji. O dziwo, Catel

odmówiła, argumentując, że zajmuje się wyłącznie rysowaniem kobiet. Sprawa uciła na kilka lat, aby wrócić w postaci „Lukrecji”. Lulu to dwunastolatka, która żyje w czasach bardziej nam współczesnych. Jej rodzina jest więc patchworkowa, jej mama to wiecznie zagoniona prawniczka, która nie ma zbyt wiele czasu na gotowanie... Tato zmienia kobiety, a ojczym pracuje jako kontroler lotów na lotnisku. Na domiar złego, dziewczynka zamiast psa dostaje żółwia...

Lukrecja

Anne Goscinnny
Wydawnictwo Znak
Kraków 2019

DLA MAŁYCH DETEKTYWÓW

Ture Sventon to ekscentryczny szwedzki prywatny detektyw, który rozwiązuje zagadki kryminalne przy pomocy swego marokańskiego przyjaciela Omara oraz dwójki dzieciaków – Erika i Vanji. Tym razem czeka ich karkołomne zadanie, zaginął bowiem arabski koń cyrkowy o imieniu Izabella, a Sventonowi przyjdzie rozwikłać zagadkę tego nagłego zniknięcia. Dla wielbicieli detektywa z pewnością istotną okaze się informacja, że w porwanie jest zamieszany właściciel szpiczastych pantofli (Wiluś Łasica znany z wcześniejszych przygód). Można się także spodziewać, że Izabella odnajdzie się w najbardziej nieoczekiwanym miejscu i czasie.

Ture Sventon i Izabella

Åke Holmberg
Wydawnictwo Dwie Siostry
Warszawa 2020

KOMPENDIUM WIEDZY O MARKACH SAMOCHODÓW

Pomimo podobnej konstrukcji i nawet podobnej technologii wytwarzania samochody różnią się od siebie i występują pod różnymi markami. Autor zaprezentował prawie 100 europejskich, azjatyckich i amerykańskich marek, pod którymi współcześnie wytwarza się samochody osobowe. Opis każdej z nich obejmuje rys historyczny z uwzględnieniem osiągnięć technicznych. Przybliżone zostały dokonania firm, by czytelnik mógł ocenić ich znaczenie. Podkreślono osiągnięcia w konstruowaniu i metodach wytwarzania pojazdów, przede wszystkim te w skali światowej. Opisy marek samochodów uatrakcyjnijają znaki fabryczne (loga). Duże znaczenie mają ilustracje w liczbie ponad pół tysiąca, przedstawiające sylwetki, jak i ciekawsze rozwiązania techniczne wybranych pojazdów.

Marki współczesnych samochodów osobowych. Leksykon

Zdzisław Podbielski
Wydawnictwa Komunikacji i Łączności
Warszawa 2019

O KOBIETACH PRZECIERAJĄCYCH SZLAKI

Ula Ryciak, wytrawna podróżniczka i literatka, na warsztat wzięła losy pierwszych Polek, które zwiedzały nieznane lądy i morza. Michalina Izaakowa była poławiaczką motyli w Ameryce Południowej. Michalina przez dwa lata mieszkała wśród Indian, po czym zniknęła w tajemniczych okolicznościach. Jadwiga Toeplitz-Mrozowska była przed wojną znaną warszawską aktorką i piosenkarką, jednak jej prawdziwą pasją były podróże. Zwiedzała Skandynawię i Bliski Wschód, wyrysowała nowe mapy, wytyczała trasy, jako pierwsza Polka samotnie dotarła do Tybetu. Maria Czaplicka pragnęła zostać antropologiem, jak Bronisław Malinowski, miała jednak niewłaściwą płeć. Udało jej się jednak wyruszyć z wyprawą naukową na Syberię, gdzie badała tamtejszych szamanów. Nie zapomnijmy o tych dzielnych paniach, które lata temu przecierały szlaki i walczyły z uprzedzeniami.

Poławiaczki pereł. Pierwsze Polki na krańcach świata

Ula Ryciak
Wydawnictwo Znak
Kraków 2011

LUDEWIE WIELKANOCNE OBRZĘDY

Autorka postanowiła przybliżyć dzieciakom etnograficzne tradycje kołędnicze i obrzędy związane z Wielkanocą. No bo kto spotkał w swoim życiu rajmaksę, śmierguśników albo pucheroka? Albo kto wie, dlaczego siuda baba smaruje ludzi sadzą? W Beskidzie Żywieckim ciągle żywa jest tradycja Żywieckich Dziadów, których często boją się małe dzieci, bo są hałaśliwi

i przedziwnie poprzebierani. Te tradycje budują tożsamość społeczną, dlatego powinny być kontynuowane i wspierane. O „dziadach” także można przeczytać w książce Anny Kaźmierak. Jest to bardzo ciekawa pozycja, która przybliży dzieciom ludowe tradycje związane z obrzędowością.

Turonie, żandary, herody

Anna Kaźmierak

Wydawnictwo Dwie Siostry
Warszawa 2020

TRADYCJE BESKIDU NISKIEGO

Beskid Niski jest jednym z najmniej poznanych regionów Polski. Maria Strzelecka – „artystka totalna” – graficzka, aktorka, wokalistka, twórczyni filmów animowanych – postanowiła przedstawić młodemu czytelnikowi tradycje Beskidu Niskiego i Łemkowszczyzny. Przy pomocy Terki i Neli możemy więc dowiedzieć się, co to ikonostas, poznać rośliny i zwierzęta zamieszkujące ten piękny rejon. Przewodniczką dziewczynek po świecie ginącej kultury jest babcia Tekla, która zna się także na ziołach.

Autorka przedstawia zwierzęta żyjące w lasach Beskidu Niskiego, a robi to z pełnym poszanowaniem dla ich dzikości. Ilustracje są utrzymane w klimacie retro. Ta książka to prawdziwa przyjemność dla oczu i umysłu.

Beskid Niski bez kitu

Maria Strzelecka

Wydawnictwo Libra
Rzeszów 2020

SZTUCZNA INTELIGENCJA

Dr Aleksandra Przeglasińska to najbardziej znana Polka w świecie nowych technologii. Doktoryzowała się w dziedzinie sztucznej inteligencji w Instytucie Filozofii UW, potem prowadziła badania w Massachusetts Institute of Technology w Bostonie. Absolwentka The New School for Social Research w Nowym Jorku. Wiosną 2020 rozpoczyna badania nad automatyzacją pracy w Labour and Worklife Program na Harvardzie jako Senior Research Fellow. Dr Przeglasińska w przystępny sposób wyjaśnia, co to jest sztuczna inteligencja, w jakim celu została stworzona, jakie są zagrożenia związane z jej rozwojem, a jakie niewątpliwe korzyści.

Sztuczna inteligencja.

Nieludzka, arcyłudzka

Aleksandra Przeglasińska,

Paweł Oksanowicz

Wydawnictwo Znak
Kraków 2020

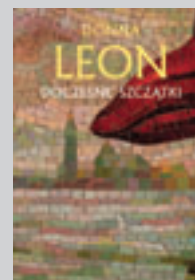
KRYMINAŁ Z WENECJĄ W TLE

Kolejna książka z ulubionej serii o komisarzu Brunettim z Wenecji, który jest miłośnikiem klasycznej literatury oraz dobrej kuchni. Tym razem komisarz wydaje się trochę wypalony, co objawia się wybuchem gniewu podczas przesłuchania podejrzanego. Ukochana żona Paola decyduje więc, że muszą wyjechać z miasta. Ale tam niespodziewanie znowu dogania Brunettiego świat przestępczy i chyba nie uda się komisarzowi i jego żonie spędzić spokojnie zaplanowanej pieczołowicie kanikuły. Donna Leon jest doskonałą ambasadorką Wenecji. Pisz o jej bólach, dobrych i złych stronach życia w najbardziej zagęszczonym turystycznie mieście na ziemi. Dla miłośników „Senrenissimy” oraz dobrego, klasycznego kryminału.

Doczesne szczątki

Donna Leon

Wydawnictwo Noir sur Blanc
Warszawa 2020

KREMY Z WYMIENNYMI SŁOICZKAMI

FLOSLEK to polska firma produkująca dobrej jakości kosmetyki, które – według jej zapewnień – nie są testowane na zwierzętach. Specjalnie z myślą o pielęgnacji skóry dojrzałej laboratorium przygotowało innowacyjną linię kosmetyków LIFT effect. Produkty dają uczucie poprawy napięcia skóry, wyraźnie wygładzają zmarszczki oraz zapewniają długotrwałe nawilżenie. Skóra staje się jędrna, elastyczna, poprawia się

również jej koloryt. Prawdziwą rewolucją w tej linii jest zastosowanie wymiennych wkładów kremów. Po zużyciu kremu nie wyrzucamy słoiczka, bo może być on stosowany wielokrotnie. Wyjmujemy jedynie środek (refill), a na jego miejsce wkładamy nowy. Wymienne wkłady w 100% podlegają recyklingowi. Floslek działa więc nie tylko w nurcie „vegan”, ale i „zero waste”. Wymienne wkłady są też tańsze o około 20%.

POLSKA PORCELANA Z NOWEGO JORKU

Pozostając w temacie ceramiki, jak również i natury, nie sposób nie wspomnieć o przepięknej serii Navy Line marki Ćmielów Design Studio. Porcelana ma wyraźnie marynistyczne akcenty w postaci granatowych pasków i ręcznie malowanej kobaltowej linii. Seria została zaprojektowana przez znanego w całym świecie polskiego projektanta Marka Cecułę, który prowadzi swoje studio w Nowym Jorku. Warto śledzić projekty pana Cecuły, wszystkie skradną serca miłośników pięknych i unikatowych przedmiotów.

NOWOCZESNA PORCELANA

Polska ceramika nadal jest „warta grzechu”. Firmy takie jak Chodzież, Lubiana czy Ćmielów z powodzeniem sprzedają swoje produkty, przy okazji zgarniając nagrody za design. W kolekcji Stone Age Lubiany wzrok przykuwa nowoczesna i nieregularna linia, naśladująca naturę, która pięknie prezentuje się w dużym formacie, czyniąc z porcelanowych produktów funkcjonalny dodatek do stylowej kuchni lub jadalni. Kolekcja jest utrzymana

w błękitach, bieli i beżu. W skład zestawu Stone Age wchodzi wiele produktów. W związku z tym, nawet najbardziej wymagający klient znajdzie coś dla siebie.

W ofercie znajdziemy między innymi: salaterki, półmisek, filiżanki, kubki czy talerze w różnych rozmiarach.

KALENDARZ W DUCHU EKOLOGII

Marka Tchibo kojarzy się przede wszystkim z zapachem kawy, tym razem jednak zaskoczyła swoich klientów, oddając w ich ręce pięknie zaprojektowany i utrzymany w duchu ekologii kalendarz na 2020 rok. Wykonany w całości z papieru posiadającego certyfikaty FSC, ma także na swoich kartach mnóstwo małych, acz pożytecznych rad, jak uczynić nasze życie bardziej „eko”. Do wyboru możliwość zapisywania „tygodniowo” lub „miesięcznie”, a na ostatnich stronach znajduje się miejsce na notatki. Piękna i wyjątkowa rzecz w czasach, kiedy papierowe kalendarze odchodzą już do lamusa...

KOSMETYKI Z NATURALNYCH SYBERYJSKICH SKŁADNIKÓW

Marka Natura Siberica wprowadziła na rynek dwa nowe peelingi – w tym jeden nowatorski przeznaczony wyłącznie do skóry głowy. Produkty są oparte na oleju z rokitnika, miodzie i ekstrakcie z szalwii. Składniki te skutecznie oczyszczają i regenerują skórę, dzięki czemu staje się ona gładka i rozświetlona. Marka Natura Siberica to marka produkująca kosmetyki ze składników naturalnych pochodzących z Syberii. Rośliny są pozyskiwane ze stanu dzikiego lub z certyfikowanych ekologicznych gospodarstw.

KOLEKCJA DREWNIANYCH FIGUREK LEGO

Trudno w to uwierzyć, ale wspaniałe klocki Lego są już ze swoimi klientami od 1932 roku. Wtedy to stolarz Ole Kirk Kristiansen wpadł na pomysł produkcji kompatybilnych do siebie elementów,

z których można by budować przeróżne konstrukcje.

Pierwsze klocki były oczywiście drewniane i na

pamiątkę tego odkrycia

Lego wypuszcza właśnie

kolekcję drewnianych figurek,

które mogą stać się także uroczymi elementami wystroju wnętrz, są one bowiem wysokie na 20 cm. Gratka

nie tylko dla dzieci, ale również

dla dorosłych, którzy traktują słynne klocki kolekcjonersko.

ANTYBAKTERYJNA ODZIEŻ ZE SREBREM

Firma e-nanosilver.pl jest wyłącznym przedstawicielem w Polsce renomowanej czeskiej firmy Nano Trade będącej producentem unikalnej odzieży zawierającej jony srebra, które znane są ze swoich właściwości bakteriobójczych. Nanotechnologia użyta w produkcji oraz kombinacje przędzy ze srebrem z innymi dzianinami pozwoliła stworzyć unikalny materiał Nanosilver, który jest w 100% antybakteryjny. Produkty zawierają srebrne włókno zabezpieczające przed szerokim spektrum bakterii, grzybów, nie powodują podrażnień, uczuleń i świetnie sprawdzają się w ekstremalnych warunkach, zapewniając uczucie komfortu i eliminując nieprzyjemny zapach. Szczególnie polecane są różnego rodzaju skarpetki, bielizna i koszulki. Niezależnie od tego czy uprawia się sport, dużo podróżuje czy pracuje w ciężkich warunkach, dzięki tej odzieży nie spocimy się, wręcz przeciwnie – pocujemy się świeżo, nie tracąc pewności siebie po całym dniu. Więcej na stronie www.e-nanosilver.pl.

WOLNE GOTOWANIE

Slow cooking, czyli wolne gotowanie jest techniką, która posiada szereg zalet. Pozwala wydobyć głębię smaków i aromatów przy zachowaniu większej ilości składników odżywczych niż w przypadku tradycyjnych metod. Prekursorem tej dziedziny jest marka Crock-Pot, która pierwszy wolnowar zaprezentowała blisko 50 lat temu. Korzystanie z wolnowarów ma wiele zalet. Są one wygodne, oszczędne, ale przede wszystkim pozwalają wydobyć walory smakowe oraz odżywcze. Temperatura przygotowania potraw nie przekracza w nich 100 stopni Celsjusza, więc potrawy nie przypalają się. Doskonałe łączenie się smaków poszczególnych składników sprawia, że możemy ograniczyć użycie soli czy przypraw. W obecnej ofercie marki Crock-Pot znajdują się wolnowary w trzech kategoriach – manualne, cyfrowe oraz cyfrowe z powłoką DuraCeramic. Posiadają pojemność od 2,4 do 6 litrów, każdy znajdzie więc coś dla siebie.

PILOT DO AUTOMATYKI DOMOWEJ

Kolejnym przydatnym domowym urządzeniem, które ułatwia operowanie automatyką domową jest Agio – 4-kanalowy pilot radiowy do sterowania oświetleniem, roletami, żaluzjami i innymi urządzeniami elektrycznymi z funkcją on-off oraz ściemniaczem. Agio potrafi włączyć oświetlenie i sterować jego intensywnością, uruchamiać rolety, żaluzje i inne urządzenia elektryczne, gwarantując pełną kontrolę nad dowolnymi źródłami światła w budynku, zarówno sztucznymi, jak i naturalnymi. Agio jest dostępny w trzech różnych kolorach, w wykończeniu z połyskiem, dzięki czemu dodaje elegancji każdemu otoczeniu.

SMARTFON DLA SENIORÓW

Obsługa smartfona dla osób w podeszłym wieku to często duże wyzwanie. Seniorzy zachowują dystans do nowinek technologicznych, a mnogość funkcji i ustawień we współczesnych telefonach często stanowi dla nich barierę. Pojawiła się jednak szansa na zmianę – Gigaset wprowadził na rynek smartfona przystosowanego do potrzeb i wymagań starszych użytkowników. Urządzenie udostępnia takim osobom możliwość korzystania z Internetu oraz wykonywania fotografii. Informacje prezentowane są na dużym, czytelnym wyświetlaczu o wysokim kontraście. Całość uzupełnia specjalnie opracowany interfejs, który ułatwia obsługę smartfona. Dla seniorów przygotowano także specjalną instrukcję, która za pośrednictwem dużych ilustracji oraz zrozumiałych komunikatów prowadzi użytkownika po funkcjach i możliwościach smartfona.

OCHRONA DŁONI PO ZIMIE

Skóra naszych dłoni po zimie jest mocno przesuszona, zaczerwieniona i spragniona regeneracji. Krem ochronny firmy Ziaja z ekstraktem z bawełny likwiduje szorstkość i przywraca skórze zdrowy odcień. Pomaga także w przypadku zbyt obciążenia drażniącymi detergentami. Ekstrakt z bawełny pozwala zregenerować naskórek, odbudować warstwę ochronną i nawilżyć wierzchnią warstwę skóry. Pod prysznic natomiast Ziaja poleca lekki mus do ciała o dopingującej, aktywnej formule bogatej w antycellulitowy ekstrakt z ananasa oraz energetyzującą kofeinę. Ekstrakt z ananasa poprawia gładkość, elastyczność i jędrność skóry z cellulitem, aktywna kofeina mobilizuje skórę do poprawy napięcia. Wzmacnia i wygładza strukturę naskórka. Mus energetyzuje, a dodatkowo pachnie świeżo i egzotycznie.

SPOSÓB NA NIEDOSKONAŁOŚCI SKÓRY

Rimmel Lasting Matte to jeden z najnowszych korektorów pod oczy na rynku. Producent zapewnia, że cienie pod oczami i niedoskonałości znikają z nim „w sekundę”. Rimmel Lasting Matte to korektor, który kryje to, co chce się ukryć i pozostawia na skórze matowe wykończenie. Jego lekka formuła sprawia, że łatwo się nakłada i zapewnia korektę na jeszcze dłużej. Do kompletu z korektorem warto użyć wygładzającej i matującej bazy Rimmel Matte Primer, co zapewni skórze równomierny odcień. Lekka formuła bazy sprawia, że aplikacja jest szybka i łatwa, nawet jeśli będziesz nakładała ją palcami.

Spółki Grupy Fiat Chrysler Automobiles

1. Fiat Chrysler Polska Sp. z o.o.	al. Wyścigowa 6 (Catalina Bldg., VII piętro) 02-681 Warszawa, tel. (22) 6074350 Prezes Zarządu: Zileri dal Verme	reprezentacja i koordynacja działalności Grupy FCA w Polsce
2. FCA Poland S.A.	ul. Grażyńskiego 141, 43-300 Bielsko-Biała Tel. (33) 8132100, Fax (33) 8132036 Prezes Zarządu: Alfredo Leggero	produkcja samochodów osobowych
3. FCA Powertrain Poland Sp. z o.o.	ul. Grażyńskiego 141, 43-300 Bielsko-Biała Tel. (33) 8132452, Fax (33) 8132451 Dyrektor Generalny: Davide Guerra	produkcja silników do samochodów
4. Teksid Iron Poland Sp. z o.o.	ul. Ciężarowa 49, 43-430 Skoczów Tel. (33) 8538200, Fax (33) 8532964 Wiceprezes Zarządu: Marek Kanafek	produkcja odlewów żeliwnych dla przemysłu samochodowego
5. FCA Services Polska Sp. z o.o.	ul. Węglowa 72, 43-346 Bielsko-Biała Tel. (33) 8132182, Fax (33) 8134108 Wiceprezes Zarządu: Ettore Actis Goretta	administracja księgowa, personalna i płace
6. FCA Group Purchasing Poland Sp. z o.o.	ul. Grażyńskiego 141, 43-300 Bielsko-Biała Tel. (33) 8132549, Fax (33) 8126988 Dyrektor spółki: Rafał Staciwa	zakupy materiałów pośrednich i bezpośrednich do produkcji samochodów
7. Sadi Polska – Agencja Celną Sp. z o.o.	ul. Konwojowa 51, 43-346 Bielsko-Biała Tel. (33) 8135323, Fax (33) 8134113 Wiceprezes Zarządu: Ettore Actis Goretta	usługi celne
8. Sirio Polska Sp. z o.o.	ul. Grażyńskiego 141, 43-300 Bielsko-Biała Tel. (33) 8132485, Fax: (33) 813 5333 Prezes Zarządu: Filippo Ricciarelli	ochrona osób, mienia i ochrona przeciwpożarowa oraz transport
9. Gestin Polska Sp. z o.o.	ul. Grażyńskiego 141, 43-300 Bielsko-Biała Tel. (33) 8132272 Prezes Zarządu: Jan Maślorz	zarządzanie i utrzymanie nieruchomości, usługi

Spółki joint venture

1. FCA Bank S.p.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce	al. Wyścigowa 6, 02-681 Warszawa Tel. (22) 6074990, Fax (22) 6074879 Dyrektor Oddziału: Lucyna Bogusz	usługi bankowe
2. Leasys Polska Sp. z o.o.	al. Wyścigowa 6, 02-681 Warszawa Tel. (22) 6074800, Fax (22) 6074982 Prezes Zarządu: Claudio Catania	usługi finansowe: leasing i wynajem pojazdów

Spółki koncernu CNH Industrial

1. CNH Industrial Polska Sp. z o.o.	ul. Ołolińska 25, 09-407 Płock Tel. (24) 2679600, Fax (24) 2679605 Dyrektor Zakładu: Giacomo Stella	produkcja maszyn rolniczych
2. Iveco Poland Sp. z o.o.	Al. Wyścigowa 6, 02-681 Warszawa Tel. (22) 5784300, Fax (22) 5784318 Dyrektor Generalny: Daniel Wolszczak	import i sprzedaż samochodów dostawczych i ciężarowych
3. CNH Industrial Kutno Polska Sp. z o.o.	ul. Metalowa 15, 99-300 Kutno Tel. (24) 355 96 15, Fax: (24) 355 96 35 Dyrektor Zakładu: Leszek Kaczmarek	produkcja maszyn rolniczych

ZIMOWY SEZON NA JEEPA

**SYSTEM NAPĘDU 4x4
ACTIVE DRIVE**

**SYSTEM ZARZĄDZANIA
TRAKCJĄ SELEC-TERRAIN**

**ELEKTRONICZNY SYSTEM
STABILIZACJI TORU JAZDY**

**JEEP® RENEGADE OD 899 ZŁ NETTO/MIES.
W ABONAMENCIE DLA FIRM BEZ WPŁATY WŁASNEJ.**

Sprawdź w salonach i na abonament.jeep.pl

Jeep®

THERE'S ONLY ONE

Wynajmujący: Leasys Polska Sp. z o.o. Oferta wynajmu jest skierowana wyłącznie do przedsiębiorców. Rata wynajmu 899 zł netto dotyczy samochodu Jeep Renegade LIMITED GSE T3 Turbo 120 KM M6 w umowie na 36 miesięcy, z limitem 10 000 km rocznie, bez wpłaty własnej. W racie zawarte jest ubezpieczenie OC. Szczegóły promocji są dostępne u autoryzowanych dealerów Jeepa. Niniejszy materiał nie stanowi oferty w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego i ma charakter wyłącznie informacyjny. Rzeczywisty wygląd i cechy pojazdu mogą się różnić od prezentowanych w materiale reklamowym. Szczegóły i informacje dotyczące spełniania wymogów ochrony środowiska są dostępne u dealerów sieci FCA Poland. Jeep Renegade: emisja CO₂ od 127 do 173 g/km, zużycie paliwa w cyklu mieszanym od 4,8 do 7,4 l/100 km.

LEASYS
FCA BANK GROUP